Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. | 16 апрель 1971 йил, жума | № 87 (14.957). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV съезди қарорлари — оммага

Тошкентдаги кўн-мўйна заводи коллективи бу йил қоракўлдан пальто ва қулоқчин ишлаб чиқаришга киришди. Биринчи кварталда заводда пландан ташқари салкам 80 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Бунда бош кийимлар цехининг мотористи ўртоқ С. Мирсоатованинг ҳам ҳиссаси бор. Ў за зиммасидаги беш йиллик топшириғини тўрт йилда адо этишга аҳд қилган.

А. АВАЗОВ фотоси (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ РЕЖАСИ — ХАЛҚ РЕЖАСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам съезд қарорларини коммунистик қурилиш суръатларини жадаллаштириш, халқнинг моддий фаровонлик даражасини янада оширишга қаратилган янги бунёдкорлик ишларининг улуғвор программаси, деб биладилар. 15 апрелда Тошкент области партия активининг [illegible] саройида бўлиб ўтган йиғилиши съезд қарорларини муҳокама қилишга бағишланди.

Йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайладилар.

КПСС XXIV съездининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** доклад қилди.

КПСС XXIV съезди, — деб таъкидлади докладчи, — оламшумул тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Съезд Ленин партияси ва Совет давлатининг қаҳрамонона солномасига жамиятимизнинг коммунизм сари тараққиётида янги босқич бўлиб кирди.

Съезд делегатларининг [illegible] КПСС XXIV съездининг [illegible] чинакам ленинча руҳда, [illegible] юксак ишчанлик [illegible] большевикча принципиаллик [illegible]

Съезд делегатлари ва бутун совет халқи КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети ҳисоботи тўғрисидаги [illegible]

Делегатлар ҳисобот даврида партиянинг [illegible]

Съездда ҳукм сурган [illegible] намойиш қилди. Бу эса партияда қарор топган ленинча ғоявийлик, ишчанлик, ўртоқларча ҳамжиҳатлик, кишиларга нисбатан эътибор ва ҳурмат, чуқур ишонч, шу билан бирга юксак принципиаллик, талабчанлик вазиятини тўла-тўкис ифода қилди.

Докладчи съезд материаллари ва қарорларига асосланиб ҳозирги халқаро аҳволни ва КПССнинг ташқи сиёсий фаолиятини таърифлаб берди, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида партия иқтисодий сиёсати проблемаларини, совет жамиятининг ижтимоий тараққиёти соҳасидаги вазифаларни, партия қурилишига ва партия ички ҳаётига доир масалаларни таърифлаб берди.

КПСС XXIV съезди, деди ўртоқ Рашидов, партиямизнинг куч-қудрати янада ўсганлигини, унинг юксак ғоявий етуклигини, сиёсий донишмандлиги ва ташкилотчилик кучини, совет жамияти ҳаётидаги ролининг ўсганлигини намойиш қилди. КПСС XXIV съезди партия билан халқнинг мустаҳкам бирлигини, совет кишиларининг ўз ленинчи авангарди теварагига маҳкам жипслашганлигини қайта-қайта яққол исбот этди. Съезднинг материаллари ва қарорларида КПССнинг яқин йиллар учун коллектив бўлиб ишлаб чиқилган сиёсий йўли равшан ифодаланган, партия билан Совет давлати олиб борадиган ички ва ташқи сиёсатнинг асосий йўналишлари белгиланган. Съезд Директиваларида партиянинг иқтисодий сиёсати илмий жиҳатдан чуқур асослаб берилди. Директивалар жуда кўп энг муҳим проблемаларни ўз ичига олади. Мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларининг янада кўпайтирилиши, фан-техника тараққиётининг жадаллаштирилиши, халқ фаровонлигининг оширилиши ва халқнинг маънавий ўсиши, социалистик ижтимоий муносабатларнинг ривожлантирилиши ва такомиллаштирилиши, Ватанимиз мудофаа қудратининг мустаҳкамланиши шу Директиваларнинг бажарилиши билан чамбарчас боғлангандир. Съезд партияни, бутун совет халқини коммунизм тантанаси учун курашнинг кенг программаси билан қуроллантирди.

Докладчи, республикада хўжалик ва маданий-қурилиш ишларининг якунларини кўрсатиб, ўтган беш йил мобайнида бутун мамлакатдаги сингари Ўзбекистоннинг, шу жумладан, Тошкент областининг экономикаси жадал суръатлар билан ривожланганлигини уқтириб ўтди.

Ўтган беш йил мобайнида Ўзбекистонда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 35 процент ўсди. Саноатнинг ишлаб чиқариш фондлари 65 процент кўпайди. Кўмир қазиб чиқариш, пўлат, прокат, цемент, пахта териш машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик план топшириқлари ошириб бажарилди. Планга қўшимча равишда неча юз миллион сўмлик маҳсулот чиқарилди. Саноатда сон жиҳатдангина эмас, шу билан бирга муҳим сифат ўзгаришлари ҳам юз берди. Ишлаб чиқаришнинг янги тармоқлари вужудга келди. Капитал қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилди. Саккизинчи беш йиллик мобайнида бундан илгариги 15 йил ичида сарфланган капитал маблағларга қарийб тенг маблағ ўзлаштирилди. Транспорт ва алоқанинг барча турлари янада ривож топди.

Қишлоқ хўжалигини, айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни юксалтиришда катта муваффақиятларга эришилди. Беш йил мобайнида республикамиз Ватанга 20 миллион 670 минг тонна пахта бериб, план топшириқларини анча ошириб адо этди. Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳам кўпайтирилди, бу маҳсулотларни тайёрлаш планлари ошириб бажарилди. Тошкент области деҳқонлари қишлоқ хўжалигини юксалтириш йўлидаги умумхалқ курашига салмоқли ҳисса қўшдилар. Илгариги беш йилликдагига нисбатан областда пахта, каноп, дон, сабзавот, мева, узум, гўшт, сут, тухум етиштириш кўпайди.

Фан, маданиятни ривожлантиришда, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, коммунал хўжалиги, маиший хизмат, савдо соҳаларида анчагина ютуқлар қўлга киритилди. Ана шуларнинг ҳаммаси халқ фаровонлигини оширишга имкон берди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIV съездига юксак ижодий активлик ва меҳнатда ғайрат-шижоат билан тайёргарлик кўрдилар. Саноат, транспорт ва алоқа ходимлари, қурувчилар, қишлоқ хўжалик меҳнатчилари съезд арафасида олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Республикада, шу жумладан Тошкент областида тўққизинчи беш йилликнинг биринчи квартали планига қўшимча равишда кўп миқдорда саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Докладчи шу билан бирга халқ хўжалигининг турли тармоқларида мавжуд камчиликларни анализ қилиб, резервларни ва фойдаланилмаётган имкониятларни очиб берди, бу резервлар ва имкониятларни тезроқ ишга солиш зарурлигига эътиборни жалб этди.

Докладда съезднинг ҳақиқатан ҳам ғоят улкан вазифаларни илгари сурган қарорларини амалга оширишга доир масалаларга катта эътибор берилди. Бугун ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтириш ва фан-техника тараққиётини тезлаштириш негизида унинг самарадорлигини ошириш — янги беш йилликнинг энг муҳим хусусиятидир.

Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистон халқ хўжалиги олдида катта вазифалар турибди. Республикада ишлаб чиқариладиган саноат маҳсулоти ҳажмини 46-49 процент кўпайтириш мўлжалланди. Беш йилликнинг охирида пахтанинг ялпи ҳосили ҳар йили 5 миллион тоннага етказилади. Деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари ҳам анча кўп етиштирилади. Капитал қурилиш янада кенг кўламда олиб борилади. Ирригация ва мелиорация соҳасида ҳам катта программа белгиланган. Транспорт, алоқа, коммунал хўжалиги, маиший хизмат, савдо, фан ва маданият янада ривожлантирилади. Бу вазифаларнинг амалга оширилиши меҳнаткашларнинг турмуш даражасини анча юксалтиришни таъминлайди.

Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш ва моддий ишлаб чиқариш соҳасида съезд белгилаган программани муваффақиятли амалга оширишни таъминлаш учун халқ хўжалигини бошқаришнинг ташкилий структурасини ҳамма чоралар билан такомиллаштириш, планлаштирувчи органларнинг ишларини яхшилаш, ишлаб чиқаришга таъсир кўрсатишнинг иқтисодий воситаларидан тўлароқ фойдаланиш, хўжаликни бошқаришга меҳнаткашларни кенг жалб этиш керак. Бу эса экономикага партия раҳбарлигини янада кучайтиришни, партия ташкилотларининг олиб борадиган бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларини яхшилашни талаб қилади.

КПСС XXIV съезди ҳужжатларини чуқур ўрганишни ва кенг пропаганда қилишни ташкил этиш шу кунларда ғоят муҳимдир. Вазифа съезд материаллари ва қарорларининг чуқур мазмуни ва аҳамиятини ҳар бир кишининг онгига ва қалбига сингдиришдан иборатдир. Съезд материалларини пропаганда қилиш лекторлар ва сиёсий докладчиларнинг нутқларида, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ва сиёсий ташкилотчиларнинг суҳбатларида асосий мазмунни ташкил этмоғи, газета ва журнал саҳифаларида, радио ва телевидение эшиттиришларида, маданий-оқартув ва бошқа идеология муассасаларининг ишида асосий ўринни эгалламоғи лозим.

Халқнинг улуғвор бунёдкорлик ишларини ва бизнинг келгуси планларимизни кўрсатиб бериш билангина қаноатланмай, шу билан бирга бу планлар ҳар бир коллективнинг ҳар бир ишчи, колхозчи, зиёлининг, барча совет кишиларининг кундалик фидокорона меҳнати натижасида амалга оширилишини ишонтирарли тарзда тушунтириб бериш лозим. Партия ташкилотлари съезд ҳужжатларини чуқур тушунтириш асосида меҳнаткашларни янги беш йилликнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишлари керак.

Йиғилиш қатнашчилари пойтахт область меҳнаткашларининг фикр ва туйғуларини ифода қилиб, партия XXIV съездининг қарорларини якдиллик билан қизғин маъқулладилар. Улар ифтихор билан таъкидлаб ўтганидек, бу қарорлар, шунингдек съезднинг бошқа ҳужжатлари ҳам партиямизнинг ленинча йўлини совет кишиларининг энг муҳим, туб манфаатларини ифода этади. Сўзга чиққан ўртоқлар съезд томонидан илгари сурилган янги вазифалар муносабати билан партия ташкилотлари ва партия комитетларининг фаолиятини ҳар томонлама чуқур таҳлил этдилар, партиянинг режаларини муваффақиятли амалга оширмоқ учун қандай чораларни кўриш кераклиги тўғрисида гапирдилар. Нотиқлар съезд қарорлари туфайли область меҳнаткашларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят ўсганлиги ҳақида сўзлаб бердилар, корхоналар, колхоз ва совхозлар, илмий ва ижодий ташкилотлар коллективларининг ишлари ҳамда планларидан йиғилиш қатнашчиларини хабардор қилдилар.

Съезд материалларини чуқур ўрганиш, деди Тошкент шаҳар Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари **И. П. Турсуметов**, республика пойтахти саноати ходимларининг тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини бажариш соҳасидаги амалий вазифаларини аниқ билиб олишларига ёрдам беради. Пойтахтнинг энг йирик индустриал районидаги минг-минглаб ишчилар ва инженер-техник ходимлар социалистик мусобақани кенг авж олдирмоқдалар, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Трактор, «Ташкенткабель» заводлари коллективлари ва бошқа илғор коллективлар съезд олди кунларидагидек ҳозир ҳам меҳнат вахтасида ишлаб ўрнак кўрсатмоқдалар.

Райондаги партия ташкилотлари янги беш йиллик план топшириқларини бажаришда дастлабки муваффақиятлар билан бир қаторда камчиликлар ҳам борлигини яхши биладилар. Баъзи корхоналардаги партия ташкилотлари технология ускуналаридан ва иш вақтидан самарали фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан хўжалик раҳбарлари олдига катта талабларни қўймаётирлар, уларнинг масъулиятини оширмаётирлар. Айрим завод ва фабрикалар буюмларнинг хиллари ва бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича берилган топшириқларни бажармаётирлар. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларини пухта амалга ошириш лозим. Райондаги саноат корхоналарининг коммунистлари хўжалик юритиш ва ишлаб чиқаришни бошқаришни ташкил этишнинг иқтисодий методларини янада такомиллаштириш масалаларига катта эътибор бермоқдалар, техника тараққиётини ғоят жадаллаштиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Йиғилишнинг кўпгина қатнашчилари ишлаб чиқаришдаги барча резервларни ишга солиш муҳим эканлиги тўғрисида гапирдилар. Чирчиқ электрохимия комбинатининг аппаратчиси **А. Ф. Кильдишева** тунги сменаларда, хусусан узлуксиз ишлаб чиқариш шароитларида ишни пухта ташкил этиш зарур эканлигини таъкидлади. Чирчиқ химиклари бу соҳада муайян муваффақиятларни қўлга киритдилар. Улар кундузги ва тунги иш вақтида технология режимининг бузилишига йўл қўймай, барча аппаратларнинг пухта ишлашига эришдилар. Меҳнатни ташкил этишни тобора такомиллаштириш съезднинг янги беш йиллик тўғрисидаги Директиваларида кўзда тутилганидек, тунги сменалардаги иш учун қўшимча ҳақ тўлашга анча катта ёрдам беради.

— Коммунистик партия ўз съездида, деди ҳамманинг қарсаклари остида Чирчиқ химикларининг вакили, — ишчиларнинг меҳнати ва дам олиши учун энг яхши шарт-шароит яратиб бериш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилганлиги биз учун ғоят азиздир.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXIV съездининг делегати, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Б. Жўраева**нинг нутқини самимий кутиб олдилар.

— Мен, — деди у, — ўзимни ҳозир ҳам съездда иштирок қилаётгандек ҳис этмоқдаман, съезддаги кўтаринки ва ишчанлик вазияти ҳозир ҳам кўз олдимда намоён бўлмоқда. Съезднинг

(Давоми иккинчи бетда).

ДАРЁЛАР ТУТАШАДИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари ва партия XXIV съезди қарорлари биз, Аму—Бухоро машина канали қурувчиларини янги зафарларга руҳлантирмоқда. Бу тарихий ҳужжатда суғориладиган ерларни тағин ҳам кўпайтириш учун ирригация тармоқлари, сунъий денгизлар ва каналлар қурилишини янада жадаллаштириш таъкидланади. Аму—Бухоро машина каналининг иккинчи навбати бунёдкорлари съезд қарорларини бажара бориб, меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Канал қурилишида фан-техника ютуқларидан кенг фойдаланмоқдалар. Қудратли бульдозер ва экскаваторларни серғайрат коммунистлар бошқармоқдалар. Улар орасида топшириқларини бир ярим баравар уддалаб келаётган А. Қорёғдиев, Ж. Жўраев, М. Жумаевларни учратиш мумкин. Мен илгари шу каналнинг биринчи навбати ва Қуйимозор сув омбори қурилишида қатнашганман. Эндиликда Аму—Бухоро каналининг иккинчи навбат қурилишида ҳам актив иштирок этаяпман. Бу ерда янги экскаваторда канал қазияпман. Партия XXIV съезди кунларида ярим йиллик планни бажардим. Бригадамиз экскаваторчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, йиллик планни олти ойда бажаришга аҳд қилдилар. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Канал қурилишига кун сайин янги техника, малакали қурувчилар келиб турибди. Биз қурилиш муддатини бир ярим йилга қисқартириб, Аму—Зарафшон дарёларини бир-бирига туташтиришга аҳд қилдик. Икки дарё бирлашиб коммунизмга хизмат қилади. Кўҳна Бухоро воҳасида янги пахтазорлар, боғ-роғлар вужудга келади.

Ф. ЖАББОРОВ,
Аму—Бухоро канали қурилиши бошқармасининг экскаватор машинисти, коммунистик меҳнат зарбдори.

МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директиваларини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Унда белгиланган улуғвор вазифаларни чин юракдан маъқуллаймиз. Директиваларда белгиланган вазифаларни бажаришга пахтачиликни ривожлантириш, ялпи пахта миқдорини кўпайтириш билан ҳисса қўшамиз.

Биз партиямиз съезди ўз ишини давом эттираётган кунлардаёқ 72 гектар майдонга чигит экиб бўлгандик. Ҳозир чигит униб чиқяпти. Яқин фурсатда биринчи комплекс ғўза парваришини бошлаймиз. Бу йил ҳар гектар ердан олинадиган пахта ҳосилини бултургига қараганда 10 центнер оширамиз, пахтанинг ҳаммасини машиналарда териб оламиз.

А. РАҲИМОВ,
Узбекистон районидаги «Ғаниобод» совхози комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

СЪЕЗД НОМИДАГИ БОҒ

— Қишлоғимизда янги боғ бунёд этиб, КПСС XXIV съезди номини берсак, улуғ тарихий айёмни эслатиб турувчи ёдгорлик бўлур эди.

Мўйсафидларнинг бу таклифи ҳаммага маъқул тушди. Съезд арафасида 10 гектар ер ажратилиб, мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Шундай қилиб, Урганч районидаги Карл Маркс номли колхозда тарихий анжуман шарафига янги боғ бунёд этилди. Колхоз раиси, партия XXIV съезди делегати Сафарбой Раҳимов дастлабки кўчатни ўтқазар экан, бундай деди:

— Партия XXIV съезди номидаги бу боғ колхозчилар дам оладиган оромгоҳ жойга айлантирилади. Унинг меваларидан халқимиз баҳраманд бўлади. Боғдаги мевали ва манзарали дарахтлар гуркираб ўсяпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Узбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР областларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 1971 йил 15 апрелга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — экилган чигит (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти, тўртинчи стун — экилган маккажўхори (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	132,2	95.2	15,6	77.0
Сурхондарё	107,7	87.6	9.5	95,2
Андижон	154.1	83.6	10,5	95,1
Сирдарё	229.9	81.0	12,4	67,7
Наманган	106,6	79,0	11,0	75,4
Бухоро	115,9	75,4	10,5	100,6
Қашқадарё	69,5	66,4	8,4	84,7
Фарғона	107,0	56,1	9,8	55,5
Самарқанд	77,5	44,5	14,0	67,5
ҚҚ АССР	2,3	1,9	0,3	1,9
Хоразм	1,3	1,2	0,5	4,6
Республика бўйича:	1104,0	64.5	102,4	64,4

АТОҚЛИ ОЛИМЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

СССР Фанлар академияси умумий физика ва астрономия бўлимининг сайёр илмий сессияси 15 апрелда Тошкентда ўз ишини давом эттирди. Сессияда академик Я. Б. Зельдович, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси И. С. Шкловский ва бошқа олимларнинг астрономия актуал проблемаларига бағишланган докладлари тингланди.

Ўша куниёқ сессия қатнашчилари — Москва, Ленинград ва мамлакатимиздаги бошқа илмий марказларнинг таниқли олимлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг физика-техника, электроника, ядро физикаси ва астрономия институтларининг тадқиқот лабораторияларини бориб кўрдилар. Академиклардан Л. А. Арцимович, А. В. Гапонов—Грехов, Н. Д. Девятков, Е. К. Завойский, М. А. Леонтович, В. А. Фок, СССР Фанлар академиясининг астрономия кенгаши раиси, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Э. Р. Мустель ва бошқа атоқли олимлар Тошкент олимларининг ишлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

Л. И. БРЕЖНЕВ ВЬЕТНАМ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БИЛАН УЧРАШДИ

14 апрелда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПССнинг XXIV съездида қатнашган Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг делегацияси билан учрашди. Делегация составида ВМП МК Биринчи секретари ўртоқ Ле Зуан, ВМП МК сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри ўртоқ Нгуен Зуй Чинь, ВМП МК аъзоси, ВДР маданият министрининг ўринбосари ўртоқ Ха Хьюи Зиап ҳамда ВМП МК аъзолигига кандидат, Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси ўртоқ Нгуен Тхо Тянь бор эди.

Учрашувда КПСС томонидан КПСС МК секретари ўртоқ К. Ф. Катушев, КПСС МК аъзоси, КПСС МК бўлим мудири ўртоқ К. В. Русаков, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, СССРнинг ВДРдаги элчиси ўртоқ И. С. Шчербаков қатнашдилар.

Қардошларча дўстлик ва сидқидиллик вазиятида ўтган суҳбат чоғида АҚШ агрессияни кучайтиришга яна уринаётганлиги муносабати билан Ҳинди-Хитойдаги аҳвол тўғрисида, СССР билан ВДР, КПСС билан ВМП ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш, шунингдек иккала томонни қизиқтирувчи бошқа бир қанча муҳим проблемалар тўғрисида фикрлашиб олинди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев сўнгги вақтларда Жанубий Вьетнам ва Лаос ватанпарварлари эришган катта ғалабалар муносабати билан КПСС Марказий Комитети номидан табриклади ҳамда Америка империализмининг агрессиясига қарши мардонавор кураш олиб бораётган Вьетнам Меҳнаткашлар партиясига, қардош Вьетнам халқига янги-янги муваффақиятлар тилади.

Ўртоқ Ле Зуан ҳамда Вьетнам Меҳнаткашлар партияси делегациясининг аъзолари Совет Иттифоқи пролетар интернационализми принципларига амал қилиб, Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши ватанни қутқариш ва социализм қуриш учун олиб бораётган курашида бераётган катта, самарали ва қимматли ёрдамлари учун ВМП Марказий Комитети ва ВДР ҳукумати номидан КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, бутун совет халқига қизғин миннатдорчилик билдирдилар. КПСС Марказий Комитетининг XXIV съездга қилган ҳисобот докладида, КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан съезд қабул қилган резолюцияда, делегатлар ва меҳмонларнинг нутқларида ҳамда КПСС XXIV съездининг «Ҳинди-Хитой халқларига озодлик ва тинчлик берилсин!» деган Мурожаатномасида Вьетнам халқи, Лаос ва Камбоджа ватанпарварларининг одилона ишлари ғоят қўллаб-қувватланганлиги уларнинг бундан буён муваффақиятли кураш олиб боришлари учун жуда катта аҳамият касб этиши таъкидлаб ўтилди.

Ўртоқ Ле Зуан ВМП Марказий Комитети ва ВДР ҳукумати номидан шу йил ВДРга совет партия-ҳукумат делегацияси юборилишини сўраб, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига таклифнома топширди.

Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИ — ОММАГА!

ПАРТИЯ РЕЖАСИ — ХАЛҚ РЕЖАСИ

(Боши биринчи бетда).

қарорлари яқин йиллардаги ишимизнинг жанговар программасидир.

Мен Москвадан қайтиб келганимдан кейин дарҳол ишга киришиш ва партия планларини мумкин қадар тезроқ амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилишга қарор бердим. Ўртоқларимнинг ҳам нияти шундай эканлигига тез орада ишонч ҳосил қилдим. Мен съезддан келиб, цехга кирганимда, ўртоқларим мени қуршаб олиб, жуда кўп саволлар беришди. Ҳамма газеталарни ўқиб, телевизор эшиттиришларини кўрган ва съезд тўғрисидаги ҳисоботларни радио орқали эшитган бўлса ҳам, бу улар учун кифоя эмас эди. Улар тарихий съезд қатнашчисининг гапларини эшитишни ҳам истар эдилар. Дарҳақиқат, партиянинг планлари ишчиларга жуда яқиндир, уларнинг жонажон ишидир! Ҳар бир киши коммунизм қуришдан иборат умумий ишга ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшишни истайди.

Ҳозирги вақтда комбинат цехларида съезд олди вахтаси кунларидагидек зўр ғайрат билан меҳнат қилинмоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш, янги беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш йўлидаги ҳаракат кучайиб кетди. Тўқувчимиз Лидия Павловна Казанцева бу ҳаракатнинг ташаббускори бўлди. Йигирувчилар, тўқувчилар ва бошқа касблардаги ишчилар иш вақтидан тўла фойдаланиш усулини қўлланмоқдалар. Ҳозирги вақтда комбинатда 156 киши янги ташаббусга қўшилди, эртаги кунда эса уларнинг сони янада ортади.

Ҳали яқиндагина бекор турган станок ва машиналар ана шу янги усулда ишлатила бошлади. Иккинчи тўқувчилик фабрикасининг бир ўзидагина қўшимча равишда 112 станок ишга туширилди. Бир кечаю кундузда ишлаб чиқарилган газлама 4800 метр ортди. Мен ишлаб турган цехда илгари бир неча йигирувчигина етти томонлама ишлар эди. Ҳозир уларнинг кўплари 7 томонлама ишлашга ўтди.

Йиғилиш қатнашчилари уқтириб ўтганидек, совет кишилари характерининг энг яхши хислатлари, ишлаб чиқариш илғорларининг талант ва қобилиятлари съезд олди мусобақасидаёқ намоён бўлган эди. Партия XXIV съезди давом этган кунларда меҳнат аҳлининг ижодий ташаббуси янада кенг қулоч ёйди. Ҳар бир меҳнаткаш партиянинг тарихий анжумани ҳужжатлари тўғрисида чуқур фикр юритиб, коммунистик қурилишнинг партия томонидан белгиланган янги планларини муваффақиятли бажариш йўлидаги умумхалқ ҳаракатида ўз ўрнини аниқлаб олаётган ҳозирги пайтда бу ташаббус ғоят кучайиб кетди.

Тошкент авиация заводида қимматли ташаббус вужудга келди.

Шу завод фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати А. А. Девятова меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан беш йиллик планни тўрт йилда бажариш мажбуриятини олди. Корхонадаги барча ишчилар унинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

Индустриал Олмалиқда Альбина Девятованинг ташаббусига кўп киши қўшилди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати «Қалмоққир» кони экскаваторининг машинисти, партия XXIV съездининг делегати **Э. П. Пўлатов** йиғилиш минбарига чиқиб шу тўғрида гапирди.

Кон ходимлари меҳнат унумдорлиги юзасидан беш йиллик планни тўрт йилда бажармоқ учун техникани тараққий эттириш тўғрисидаги ўз планларида эскириб қолган экскаваторлар ва пармалаш станокларини мукаммалроқ агрегатлар билан алмаштиришни кўзда тутдилар. Олинган мажбуриятда ҳар бир экскаватор чўмичи ҳажмини бир кубометр бараварида ошириш кўзда тутилади.

Олмалиқ ишчиларининг вакили бундай деди:

— Беш йиллик планда белгиланган буюк истиқболлар ҳар биримизни қувонтиради. Тўққизинчи беш йилликда рангли металлургиямиз янада ривожлантирилади. Рух заводининг учинчи навбати қурилиб битказилади, мис комплексининг ишлаб чиқариш қуввати оширилади, саралаш фабрикасида қўшимча қувватлар ишга туширилади. Яқин келгусида рангли металлар ишлаб чиқариш анча ортади.

Йиғилишда сўзга чиққан кишиларнинг нутқида таъкидлаб ўтилганидек, партия ташкилотлари капитал қурилишга раҳбарликни кучайтиришлари лозим. Тошкент областида капитал қурилиш тўққизинчи беш йилликда тағин ҳам кенгайтирилиб юборилади. Капитал маблағларнинг берадиган самарасини ошириш, бу маблағларни ишга тушириладиган энг муҳим иншоотларга сарфлаш, аввало, ишлаб турган корхоналарни реконструкция ва модернизация қилишга маблағ сарфлаш ва бундан тезроқ самара олинишини таъминлаш керак.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш соҳасида область партия ташкилотининг энг муҳим вазифалари ҳақида гапириб, бутун экономикани юксалтириш ва совет кишиларининг фаровонлигини ошириш суръатлари қишлоқ хўжалигини муваффақиятли ривожлантиришга кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини таъкидладилар. Тошкент областининг колхоз ва совхозлари тўққизинчи беш йилликда пахта, каноп, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришлари, ирригация ва мелиорация соҳасида кўп ишларни бажаришлари керак. Партия ташкилотлари қишлоқ хўжалигига раҳбарликни доим яхшилаб боришлари, олинган юксак социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга эришишлари, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, алмашлаб экишни жорий қилиш, қишлоқ хўжалик ишларини комплекс механизациялаштиришни тезликда амалга ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари керак.

Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари **А. П. Алимов** йиғилиш қатнашчиларига қуйидагиларни маълум қилди: партиянинг XXIV съезди қарорларидан илҳомланган районимизнинг деҳқонлари чигит экишни тамомладилар ва озуқа экинлари экишни, сабзавот, картошка ва полиз экинлари кўчатларини ўтқазишни тамомлай деб қолдилар. Келес массивининг чорвадорлари қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказмоқдалар.

Янгийўл районида кучли чорвачилик базаси вужудга келтирилмоқда. Учта сут-товар совхози ташкил этилди, бройлер фабрикаси қурила бошланди. Буларнинг ҳаммаси беш йилликда гўшт ва сут етиштиришни икки баравар кўпайтириш имконини беради. Тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳаракатини кенг авж олдириб юборган авиация заводи ва тўқимачилик комбинати ишлаб чиқариш илғорларининг ташаббусини район меҳнаткашлари қизғин қўллаб-қувватладилар.

Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхоз меҳнаткашлари ўзларининг беш йиллик планини тўрт йилда бажаришга аҳд қилдилар. Колхоз раиси **И. Юнусов** йиғилишда шу тўғрида гапирди. Колхоз деҳқонлари янги беш йилликнинг биринчи йилида ҳар гектар ердан планда кўрсатилган 27 центнер ўрнига 35 центнер пахта ҳосили кўтаришга қарор бердилар.

Калинин районидаги «Келес» совхозининг директори **А. Абдивалиев** эртаги сабзавот ва картошка экиш тамомланганлиги тўғрисида гапирди. Калинин районининг меҳнаткашлари янги беш йилликнинг биринчи йилидаёқ сабзавот етиштиришни анча кўпайтиришга аҳд қилдилар.

Активда саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари билан бир қаторда кўпгина илмий муассасаларнинг ходимлари ҳам халқ хўжалигини янада юксалтириш йўлидаги курашга катта ҳисса қўшмоқлари кераклиги таъкидланди. Республика Фанлар академияси геология ва геофизика институти директори, шу академиянинг мухбир аъзоси, Ленин мукофоти лауреати **И. Х. Ҳамробоев** шу тўғрида гапирди.

Геология ва геофизика институтининг олимлари Ўзбекистоннинг жуда кўп табиий бойликларидан амалий суратда фойдаланиш учун кўп иш қилдилар. Улар фан-техника тараққиётига актив ёрдам беришни ўзларининг ватанпарварлик бурчи деб биладилар. Илмий экспериментни туғаллаш билан уни практикага жорий қилиш ўртасидаги муддатларни қисқартириш учун кўпданоқ зарурат туғилди. Афсуски, фан ютуқларини корхона коллективларининг мулкига айлантиргунча орадан йиллар ўтиб кетмоқда.

Йиғилишда кўрсатиб ўтилганидек, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида КПСС XXIV съезди илгари сурган катта ва масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқ учун партия комитетларининг, бошланғич ташкилотларнинг бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишини барча чоралар билан такомиллаштириш талаб этилади. Бутун идеология ишимиз, хусусан кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, коммунистларнинг марксча-ленинча таълими соҳасидаги ишларимизни янги, янада юксак даражага кўтариш лозим.

Касаба союз ва комсомол ташкилотларига раҳбарликни такомиллаштириш, экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида Советларнинг ролини ошириш — партия комитетларининг энг муҳим бурчидир.

Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари **О. У. Исҳоқов** ўз нутқини янги кишини тарбиялаб, ўстириш масалаларига бағишлади. «Тўққизинчи беш йиллик планлари — менинг шахсий планларим» деган шиор, деди у, ҳар бир йигит-қизнинг шиори бўлиб қолди. Комсомол тўққизинчи беш йилликдаги зарбдор қурилишларни ўз оталиғига олмоқда. Комсомол ташкилотлари Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг қувватларини кўпайтиришда, Олмалиқ аммофос заводининг иккинчи навбатини ва Ангрендаги резина комбинатини қуришда, Бекобод металлургия заводини реконструкция қилиш ишларида тағин ҳам активроқ қатнашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини, ўртоқ Л. И. Брежнев съездда КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида ва ўртоқ А. Н. Косигиннинг тўққизинчи беш йиллик план юзасидан Директивалар тўғрисида қилган докладида баён этилган таклифлар ва хулосаларни тўла-тўкис маъқулладилар. Съезднинг барча режаларини муваффақиятли суратда амалга оширишни таъминлаш — областдаги коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг энг муҳим вазифаси эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетини ишонтириб. Тошкент областининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкам жипслашадилар, съезднинг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун ҳамма куч-ғайратларини сарф қиладилар, тўққизинчи беш йилликни хўжалик ва маданий қурилишда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, дедилар.

Йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига табрикнома қабул қилдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва Бюро аъзолигига кандидатлар **И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова** қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС XXIV съездининг делегати, Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг директори Сайёра Султонова корхонанинг бир группа ишчиларига съезд таассуротларини сўзлаб бермоқда, уларни съезд қарорларига жавобан янада самарали меҳнат қилишга чорламоқда.

И. Глауберзон фотоси.

КЕНГАШ-СЕМИНАР

Ўзбекистон пойтахти лекторлари, сиёсий докладчилари, сиёсий ахборотчилари ва агитаторларининг партия XXIV съезди қарорларини ва материалларини пропаганда қилишга бағишланиб ўтказилган кенгаш-семинарида олти юздан кўпроқ киши қатнашди.

Бу кенгаш-семинарда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси О. Б. Жамолов «Планлаштириш ва бошқариш практикасида иқтисодий қонунлардан фойдаланишнинг самарадорлиги тўғрисида КПСС XXIV съезди» мавзуида лекция ўқиди. Республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ш. З. Ўразаев «Жамиятнинг социал-иқтисодий ривожланиши тўғрисида партия XXIV съезди» деган мавзуда ахборот берди. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг лектори доцент Е. М. Блок «СССРнинг халқаро аҳволи ва партиянинг ташқи сиёсий фаолияти тўғрисида КПСС XXIV съезди» деган мавзуда доклад қилди.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ

ТАШАББУСНИНГ ТУҒИЛИШИ

Партия XXIV съезди янги беш йилликда аҳолини истеъмол товарлари билан таъминлашни янада яхшилаш вазифасини қўймоқда. Бу енгил саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигини ҳар қачонгидан оширишни тақозо этади. Корхонамиз ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимлари буни тўғри тушуниб янги улкан вазифаларни бажариш учун ғайрат камарини маҳкам боғладилар.

Ўзбекистон енгил саноат меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида пландан ташқари 1 миллион 405 минг метр шойи ва ип-газлама тўқиб чиқариш мажбуриятини олганлар. Тошкент тўқимачилик комбинатининг кўпминг кишилик коллективи ҳам бу катта ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади. Бунинг учун ҳар бир тўқувчи ва инженер-техник ходим резервларни ишга солиш ҳамда меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан тўқиб чиқариладиган газламаларни тағин ҳам кўпайтиришга ҳаракат қилмоқда. Партия съездига тайёргарлик даврида коллективимизда меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик яна ҳам ортди. Тўқимачилар партия съездига муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш учун ҳаракат қилиб, меҳнат унумдорлигини янада ошириш йўлларини изладилар.

Иккинчи йигирув фабрикасининг йигирув цехи коллективи қимматли ташаббус бошлади. Цех бошлиғи Г. Эфтимиадиснинг ўзи ижодкор одам. У меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ижодий группасига раҳбарлик қилиб, кам ишчи билан ҳам барча ишлаб чиқариш-иқтисодий кўрсаткичларининг бажарилишини таъминлади. Меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берадиган қатор ички резервлар ишга солинди, йигирувчиларнинг бир қисми съёмчиларсиз ишлашга кўчирилди. Съёмчилар ишини тезлатиш имконини берадиган махсус клинлардан фойдаланиш йўлга қўйилди.

Съезд олди меҳнат вахтаси кунларида тўқимачиларимиз даврасида яна бир янги ташаббус туғилди. 30 йилдан буён тўқувчилик касбини эъзозлаб келаётган Лидия Павловна Казанцева ўзи меҳнат қилаётган тўқимачилик фабрикасининг 1- цехида 26 февралдан бошлаб, 32 ўрнига 48 станокда ишлашга ўтди. Ишни шу тариқа йўлга қўйиш туфайли Лидия Казанцева меҳнат унумдорлигини икки баравар оширишга эришди. Ёки нормадаги 24 ўрнига 48 станокда ишламоқда. У янги оширилган мажбурият қабул қилди. Энди Казанцева беш йилликни икки ярим йилда адо этиш ва беш йиллик планга қўшимча 1 миллион 204 минг метр газлама тўқиб чиқариш учун курашмоқда.

Комбинатнинг иккинчи тўқувчилик фабрикасида ҳам шундай яхши ташаббус туғилди. 15 йилдан буён шу ерда ишлаб келаётган тўқувчи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Евгения Александровна Губина ташаббус билан чиқди. У комбинат партия йиғилишида аввалгидан кўпроқ станокда ишлаш имкони борлигини айтиб, бошқаларни шунга чорлади.

Март ойида фабрикада миткал ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчиларнинг жойлаштирилиши қайта кўриб чиқилди. Евгения Александровна Губина эса бир ўзи 36 станокда хизмат қила бошлади. У шахсий беш йиллик топшириғини уч ярим йилда бажариш ва планга қўшимча 580 минг метр газлама тайёрлаб чиқаришга аҳд қилди.

Илғор тўқувчиларнинг бу ташаббуси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди ва бу ватанпарварлик ташаббусини барча тўқимачилик корхоналарида кенг ёйиш, шу асосда меҳнат унумдорлигини ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш тавсия этилди.

Ҳозир ташаббус издошлари кўпайиб бормоқда. Биринчи тўқув фабрикаси ишчиларидан Вера Ивановна Солдатова 32 ўрнига 48 станокда ишлашга ўтди. Тўқувчи Н. Лисевцева, Г. Калимуллина, М. Асеева, К. Шибакина ўртоқларнинг ҳар бири 40 станокни моҳирлик билан бошқаришяпти. Эндиликда 29 киши 36 тадан станокни бошқаряпти. Тўқувчи А. Турсунова сатин тўқиб чиқаришга мослаштирилган 48 станок ўрнига 64 станокда хизмат қила бошлади.

Иккинчи тўқув фабрикасида Е. Губина ташаббусини биринчилардан бўлиб А. Верзилина, А. Колтаева, А. Гудкова, М. Свишчева ва бошқа ўртоқлар қўллаб-қувватлашди. Уларнинг ҳар бири миткал тўқиб чиқариладиган 27 станокда ишлашарди. Энди 30 тадан станокни бошқаришяпти. Е. Губина издошлари ҳозир етти киши бўлса, эрта-индин уларнинг сони жуда кўпайиб кетади.

Съезд олди мусобақасида яхши ташаббус бошлаганликлари ва ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришганликлари учун тўқувчилардан Л. Казанцева, Е. Губина, В. Солдатова, М. Асеева, Т. Саидқулова, К. Шибакина, А. Верзилина, М. Свишчева, мастер ёрдамчилари С. Қорабоев ва Н. Ирисқулов ўртоқлар республика енгил саноат министрлиги ҳамда енгил саноат ходимлари касаба союзи республика комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланиб, уларга министр фондидан пул мукофоти берилди.

Шу билан бирга министрлик коллегияси ва енгил саноат ходимлари касаба союзи республика комитети бизнинг корхонамизда Л. Каванцева ҳамда Е. Губиналарнинг иш усулини ўрганиш бўйича республика тажриба мактаби ташкил этишга қарор қилди. Ҳозирги кунда комбинатдаги барча ишчилар бу икки илғор ва ташаббускор ишчимиз ҳақида ғурурланиб гапирадиган бўлиб қолдилар. Тўқимачиларимиз уларнинг тажрибасини синчковлик билан ўрганаётирлар.

Бу ҳаракат республикамиздаги барча тўқимачилик корхоналарида кенг қанот ёйишига ишончимиз комил. Меҳнат унумдорлигини тобора ошириб бориш КПСС XXIV съезди қарорларига муносиб жавобимиз бўлади.

Н. ФОМИНА.

Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари.

АНДИЖОН. Ирригация машинасозлиги заводи маҳсулотлари Мирзачўлда, Арманистон ва Грузияда, Ўрта Осиёнинг ҳамма республикаларида маълум ва машҳурдир. Корхонада скреперлар, ер текислаш машиналари ва бульдозерлар мустаҳкам, қулай ва юқори унумли қилиб ишлаб чиқарилмоқда. Суратда: корхона пешқадамларидан К. Рамазонов ва Ш. Люманов ўртоқларни кўриб турибсиз.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ).

САНОАТИМИЗ САРДОРЛАРИ

ОҚ ЙЎЛ

Баҳор ҳавоси. Ёмғир шивалаб ёғмоқда. Тун яримдан оғган. Вахтада телефон жиринглаб қолди.

— Лаббай! — деди мудраб ўтирган навбатчи хотин. — Хўп, ҳозир чақираман.

Кундузи ишдан, кечқурун ўқишдан, чарчаб, эндигина хордиқ чиқариш учун ширин уйқуга кетган Шавкатжон хона эшигининг тақиллашидан уйғонди.

— Цехда авария, тезда етиб боракансиз!

— Ҳозир-а? — У тезда кийиниб, заводга шошилди...

Ёмғир кучайган эди. Уни цехда кечки сменада навбатчилик қилаётган металл тобловчи қарши олди.

— Нима гап?

— Иккита печь ишламаяпти. Мотор куйиб қолди, — елкасини қисди навбатчи.

Шавкатжонга цехда электр симлари ўтган жойларнинг ҳаммаси беш бармоқдай таниш. У тезда цех ичига кўз югуртириб чиқди. Ҳаммаси жойида. Ташқарига чиқди. Цехга келадиган асосий электр линиясининг бир жойи учқунлаб турарди.

«Нима қилиш керак? Бу ерни тузатишга ҳаққим йўқ, техника хавфсизлигига хилоф. Буниси етмагандай ёмғир ҳам авжига миняпти. Нам ҳавода электр токига яқинлашиш жуда хавфли. Шу аҳволда қолдирсак ўт чиқиши табиий, — деб ўйлади. Аммо кутиб бўлмасди. Асбобларни қўлга олиб, ишга киришиб кетди... Кўнгил таскин топди. Ҳар эҳтимолга қарши қизий бошлаган печларни бир карра кўздан кечирди. Печларнинг ҳар бирида 220-230 тадан деталь тобланиб ётибди. Агар бунинг олди олинмаганда чала тобланган деталлар бракка чиқиб, цех бундан қанчадан-қанча зарар кўрган бўларди.

Биз ёш ишчи Шавкатжон Эргашевнинг ишидан бир шингил ҳикоя қилдик. Унинг бу даргоҳга келганига кўп вақт бўлмаса-да, коллектив орасида ўзининг ишчанлиги, жонкуярлиги билан тезда ҳурмат топди. Ўрта мактабни тугатган Шавкатжонни олий маълумотли инженер бўлиш орзуси Тошкентга етаклаб келди. Аммо конкурсдан ўтолмади. Шавкатжон бунга хафа бўлмади. Институт томонидан Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводига ишга йўлланма олди. Металлни қайта тоблаш цехида электр-слесарга шогирд тушди. Бу касб унга жуда ёқиб қолди. Меҳнатсеварлиги, касбига меҳри, ҳар ишда саранжомлиги учун Шавкатжон тез орада пешқадам касбдошларининг сафидан жой олди.

Туш пайти. Ҳамроҳим бригада бошлиғи И. Овчинников билан улкан цехни айландик.

— Мана бу печларда, — деб кўрсатди у баландлиги 5-6 метр келадиган қизиб турган печларга ишора қилиб, — металл тобланади. Печлар ҳозир бир меъёрда ишлаяпти. Уларнинг доимо бир маромда ишлаб туриши кўпроқ электр-слесарга боғлиқ... — У Шавкатга мурожаат қилди, — Шавкатжон, сен ҳали ҳам овқатланишга чиқмадингми?

— Мотор контактлари уланиб қолибди. Ҳозир шуни тузатиб чиқаман.

— Ажойиб йигит-да. Эртадан-кечгача тиниб-тинчимайди. Бирор иш чала қолса уйқуси келмайди. Унинг шаънига фақат яхши гаплар айтиш мумкин.

Қалби олов Шавкатжон Эргашев кунлик нормасини 180-200 процент бажариб съезд шарафига олган шахсий мажбуриятини уддаламоқда. У жамоат ишларида ҳам бошқаларга ўрнак. Ёш бўлишига қарамасдан бир неча шогирд ҳам тайёрлади. Э. Каримов, Н. Шимарин ўртоқлар унинг издошларидир. Ҳозир Шавкатжон Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кечки бўлимида ўқиш билан бирга шу кунларда 1973 йил ҳисобига ишлаяпти. Орзуси бундан ҳам юксак натижаларга эришиш. Ёш ишчи Шавкатжоннинг келгусидаги орзулари ушалишига оқ йўл тилаймиз.

Ҳ. ОЧИЛОВ.

ҲИНДИСТОНЛИК МЕҲМОНЛАР

КПССнинг XXIV съездида қатнашган Ҳиндистон Коммунистик партияси делегациясининг аъзолари — Миллий кенгаш ижроия комитетининг аъзоси Егнатх Бхагват, Миллий кенгаш аъзолари Гопал Банержи ва С. Кумаран Тошкентга келишди.

Меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўлишади. Улар республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан, меҳнаткашларнинг хўжалик ва маданий қурилишда эришган ютуқлари билан танишадилар.

(ЎзТАГ).

АСҚАД МУХТОР 50 ЁШДА

БИРИНЧИ ДОВОН

ҚАЧОНЛАРДИР болаликда дўстимдан отингнинг маъноси нима деб сўраган эдим. У ўшанда ҳазиломуз, Асқад — жаннатнинг калити, дегани эмиш, деб кулган эди. Ёнимизда шундай нақд олтин калит бўлгандан сўнг, биз ҳам қараб турмай, ўша бўйдоқлик йилларимиздаёқ жаннатнинг эшигини очиб, апил-тапил ичкарига кирган эдик. Бизни қувиб чиқармоқчи бўлган фаришталарга ҳам чап бериб, шайтонларга ҳай берган эдик. Бу жаннат—ижодиёт, адабиёт эди. Биз буни туристларга ўхшаб томоша қилгани эмас, енгимизни шимариб, биримиз кетмон, биримиз бир қоп сомон орқалаб, бирон ёрилиб, топ ташлаган ерини тузатайлик, жуда бўлмаганда, бирonта айвон солайлик деган ниятда кирган эдик. Ошнам меҳнатсевар ва бунинг устига анча устаси фаранг чиқди; қаторлаштириб гўзал айвонлар солиб ташлади, Одамларга бу жуда керак, ундан баҳра оляптилар...

Ошналарнинг бири — Толстой, бири — Тургенев, бири — Навоий, бири — Жомий бўлиб, романтик хаёллар билан «жаннат»да қурувчилик қилардик. Яхши ниятёрти мол, ахир Навоийни Навоий қилган — меҳнати-ку! Ошнам, яъни «Жаннатнинг калити» чунонам ишга тушиб кетдиларки, бир мундоқ кўзимизни очиб қарасак, ўттиз йил ўтиб кетибди. Ошнамнинг соқоллари тўрва бўлиб, элликка ҳам кирибдилар. (Бу ҳазил гап, дўстимнинг соқоли йўқ, ҳали қирчиллама).

Ниҳоятда мазмунли ўтган йиллар!

Мана, азизим Асқад Мухтор, яъни «Жаннатнинг калити», биринчи довондан ўтдингиз, яъни эллик ёшга тўлдингиз. Довон бўлганда ҳам жаннатнинг довонини! Шунчалик эмас, кўни-кўнжингиз тўлиб, ижодан пир-бадавлат бўлиб ўтдингиз. Ҳали биз йўлдамиз, ишимиз жуда кўп — оёқни осилтириб, писташка чақиб ўтиришга вақт йўқ. Ҳали бундоқ бошни кўтариб қарагунча иккинчи довон ҳам ўтиб кетади. Учинчи, тўртинчи, бешинчи довонларни ҳам ўтиб, олтинчисига етганда иккаламиз бир муддат тўхтаб, пешанатеримизни артиб, ҳой «Жаннатнинг калити», бир нафас тўхта, ўтган-кетганларни бир гаплашиб олайлик, деймиз, албатта. Ўша вақтда ғирт кампир бўлиб қолган жононлар ҳақида ҳам бир гаплашайлик, деймиз, албатта. Бу мўътабар айёмда Сиз ижод пир-бадавлати бўлиб, олтинчи довонга етишингизни тилайман.

МИРМУҲСИН.

ДЕНОВ районидаги «Москва» колхозида паррандачилик фермасидан катта даромад олинмоқда. Утган йили бу ердаги инкубатор 64 минг жўжа очирилиб, паррандабоқарлар 9,5 минг сўм фойда олдилар. Бу йил ферма жонкуярлари ҳозирча 15 минг жўжа очирдилар. Бунда ферма қошидаги инкубатор оператори комсомол аъзоси Иноят Розиқованинг ҳиссаси катта. Суратда: Н. Розиқова инкубаторда.

И. Шварц фотоси.

ХОНИМНИНГ ТУҒИЛГАН КУНЛАРИ

ҲИКОЯ

«— Қанотингни ким синдирди, полопон?»

(Лафонтен).

Куз — учрашувлар фасли. Қариндош-уруғ, ёру дўстлар дийдор кўришади, севишганлар, соғинганлар висолга етишади, ўқувчилар муаллимлари билан, театрлар томошабинлари билан, биз эса китобхонларимиз билан учрашамиз.

Бу сафар биз оталиғимиздаги абразив заводининг Маданият уйида эдик. Нима ҳам бўлиб, бир шеър ўқидиму, гап қаҳрамонлик мавзуига астойдил кириб кетди. Суҳбатнинг пайрови жуда изчил эди, сира қайтиб чиқиб бўлмай қолди: тинч даврда қаҳрамонлик нимадан иборат бўлиши мумкин, қаҳрамонлар биздек оддий одамларми, ўз бурчини ҳалол бажарган ҳам қаҳрамонми — йўқми?... Ёшлар терлаб-пишиб баҳслашар, жумбоқ гаплар кўп. Деразалар очиқ бўлишига қарамай, зал дим бўлиб кетган, хиёбонда ҳазон тўкилар, барглар пилдираб учиб деразага қўнар эди. Мен оддий хирургларнинг кундалик қаҳрамонона ҳаёти, ҳаяжонли, масъулиятли ҳислари ҳақида гапирдим. Космонавтлар, атомчилар, геологлар...

Шу жойга келганда иш пачава бўлди. Залнинг ўртароғида ўтирган гавдаликкина бир йигит ўрнидан турди-да, йўғон товуш билан:

— Йиғиштиринг, муллака, қаҳрамонлигингиз ўзингизга буюрсин! — деб қўл силтаганча, қаторни ёриб йўлакка чиқа бошлади. Мен гапирмоқчи экан шекилли, деб қараб турсам, йўқ, йўлакдан эшикка қараб қайрилди. Юриши ғалати, сал гандираклагандек кўринди кўзимга. Мен ҳам, зал ҳам ҳеч нима деёлмай, жим кузатиб қолдик, эшик тарақлади, йигит бесўнақай юриб чиқиб кетди.

«Маст экан-да...» дедим ичимда. Мастлигига амин эдиму, унинг таҳқиромуз йўғон товуши қулоғимдан кетмасди. «Бир маст экан-да» дедим яна ўзимга тасалли бермоқчидай. Дедиму, шундан кейин суҳбатнинг мазаси бўлмади. Ҳамма нарса қандайдир бирдан сўндиқолди — эҳтирослар ҳам, фикр ҳам, чеҳралар ҳам, ҳатто шомда қизариб ёнган чироқлар ҳам хира, ҳазон бўлса йўлларда ғамгин шивирлаб, гала-гала бўлиб тентирар эди.

Суҳбат тугагунча менинг ҳаёлим залдан гандираклаб чиқиб кетган ўта одобсиз йигитда бўлди. Кўнглим ғаш эди. Бошда залнинг сассиз якдиллиги далда бериб турган эканми, ёлғиз қолганимда ўзимдан ўзим сиқилиб кетавердим, қилган, қилаётган ишларим тўсатдан беҳудага чиқиб қолгандек эди.

Ёшлар тарқаб кетгандан кейин Маданият уйининг буфетига кирдим, агар топилса азбаройи ғашликдан жиндекароқми-коньякми ичмоқчи ҳам эдим. Лекин бўлмади — буфетга киришим билан чеккадаги столда ёлғиз ўтирган одамга кўзим тушди. Бу ўша суҳбатни бузган, мени шу аҳволга солган бесўнақай безори эди. «Макони шу экан-да» дедим ичимда. Ачиган пиво, тузлаган балиқ ҳиди кўнглимни ағдараёзди. Орқамга қайтмоқчи эдим, негадир чиқиб кетолмадим. Оёғим ҳалиги йигит томон тортди. бир аччиқ гап айтиб, аламдан чиққим келарди.

Шартта устига бостириб бордим. Бордиму, ҳеч гап айтолмадим. Йигит мени кўриши билан ўрнидан сал тургандай бўлиб, ёнидан жой кўрсатди, олдимдаги бўш идишларни суриб қўйди.

— Пиводан бўлак нарса йўқ, сиз ичмасангиз керак?

— Ичаман. — дедим.

Столни тақиллатиб, беш-олти кружка пиво чақирди.

— Гапнинг белига тепдингиз-да, акаси... — дедим ўзимнинг кўнгилчанлигимга ўзим ҳайрон бўлиб. Ширакайф бўлса ҳам шундай самимий жилмайдики, аччиқ гап билан тузлайман деб турган одам, пивосига қўл узатганимни билмай қолибман.

— Баландпарвоз гапчи нима қиласиз, шоир ака, пивони ичинг.

Бу шубҳасиз, бир аламзада, бирон сабаб билан ёшликнинг ёрқин интилишларидан кўнгли қайтган, ўзига ҳам, ўзгаларга ҳам ишончсиз қаровчи, лекин ҳали юзидан фариштаси қочмаган бир навжувон эди. Биз у билан узоқ ўтирдик. Қилмиши учун қаттиқ танбеҳ бермаганимни қадрлаб, очилиб кетди. Тинмай ичар, пиво, бочка ҳиди ёш вужудига сингиб кетгандек эди. Шу кеча мен унинг тарихини билиб олдим.

Мирза саккизинчи синфда ўқиб юрганидаёқ Тошкентдаги Политехника институтининг геология факультетини, унинг кўча дарвозаси, деразаларини томоша қилиб қайтган эди. Икки йилгача бу кўча, бу деразалар неча марта тушига кирди. Унинг назарида, геологликдан бўлак касб касб эмас эди. Дарё соҳилига тутилган палаталарда тунаш, аллақайси юксак чўққиларда тонгни қаршилаш, сирли сўқмоқларда адашиш, тунги гулханлар, асрий қояларни портлатиш, қимматбаҳо конлар топиб, узоқ йўлдан соғиниб қайтиш... Буларнинг ҳаммаси турмушнинг бўлак ҳар қандай икир-чикиридан юксак, ҳар қанча ўқиб, бутун ҳаётни бағишласа арзийдиган орзулар эди.

Нимасини айтасиз, ҳаёт экан. У ширин орзулардангина иборат эмас. Мирза умрида биринчи катта зарбага учради. Политехника институтига имтиҳон беролмай «йиқилиб» келган куни ўзингиз тушунасиз, ҳовлида нақ аза бўлди. Даҳлизда ётган бу рюкзаклару, бу ҳассага ўхшаш геолог чўкичлари худди болаликдаги ўйинчоқдай, кечаги ўтган умри эса кулгили кўринди. Мирза худди касал одамдай камгап, ўзини қаёққа қўйишни билмас, лекин ота-онасининг бошқа институт ҳақидаги гапини эшитгиси ҳам келмас эди. Икки ой бир нимасини йўқотгандай тентираб юргандан кейин бир куни қандайдир геологик экспедиция ҳақида гапириб қолди. Бу экспедиция тўрт ойга Олойга кетар экану, ҳозир состави аниқланаётган экан. Шундай экспедицияга қўшилиб бориб, иккинчи йили геология факультетига кўкрак кериб бориб кирганлар ҳам бор эмиш. Мирза ариза кўтариб бориб, шашти қайтиб келди шекилли-ю, уйдагиларга билдирмади, отасига экспедиция ҳақида гапириб қия қарайверди.

Лекин ота-она ўйлаб кўришса, Мирза барибир бу йўлдан қайтмайдиган, ич этини еб, чўп бўлиб кетяпти. Таваккал. пешанасида борини кўрар деб, ота ўзи шаҳарга бир ҳафта қатнаб юриб, ўғлини геологик экспедиция составига ёздирди. Шу кундан бошлаб Мирзанинг бутун ўсмирлик орзулари қайта тирилиб, даҳлиздаги сафар жабдуқлари, анвойи хил асбобларга гўё жон кирди, дудама пичоқ, тошда ёнадиган гугурт, сув ўтмайдиган соат, яна алланималар, бу қадар лаш-лушни қаёқдан йиққан. — ота-онаси ҳайрон эди, қарашса — Мирза ўша куниёқ сафарга тайёр, унинг кетишига энди ҳеч қандай тўсиқ йўқ...

Икки кекса муаллим бир-биридан яшириб кўз ёшларини артишди.

Экспедиция бошлиғи, Абдижамил Наримонов деган киши, «Ҳов муаллимни боласи санмисан?» деди-ю, ортиқча сўроққа тутиб ҳам ўтирмади. У қомати келишган, чиройли, серташвиш, доим вақти зиқ, қўл остидаги одамларга қаттиққўл, талабчан одам эди. Бошлиқ Мирзага унча ёқмади-ю (чиройли эркакларни жини севмайди), лекин доим ҳурматини ўрнига қўйишга аҳд қилди, чунки у бундан кейин умрида биринчи марта чинакам, тирик геолог билан кечаю-кундуз ёнмаён бўлади. Иккинчидан, Мирзанинг мана бу хатарли тоғ йўлларини кўришига (бу балки одам қадами етмаган йўллардир) шу киши сабабчи. Улар аввал катта «МАЗ»да даранинг қоронғи бурчагигача бордилар, кейин вертолётда икки тоғ сиртини ошиб, совуқ бир яйловда икки кеча тунадилар. Мирзага буларнинг бари ажойиб эди. (Ахир, шу маҳалгача вертолётга тушмаган эди-да, бировга айтса уят). Икки кунлик маслаҳатдан кейин от ёллаб, айланма йўлдан юришга қарор қилинди. Юклар ёғоч «чанага» юкланиб, маҳкам боғлангач, отлар чақиртошли тикка йўлдан судраб чиқаркан, қорнида кўк томирлар бўртиб чиққан жониворларга Мирзанинг раҳми келарди. Наримонов уларни аямас, узун ёлли паканагина отлар тошга тиззалаб қолганда баттар бақириб шафқатсиз қамчилар эди. Отлар уёқда турсин, қўл остидаги одамларни ҳам аямасди: юкларини сал эҳтиётсиз жойлаган жонсараккина лаборант қизни шундай жеркиб бердики, бечора калтак егандан баттар бўлиб йиғлаб юборди. Лекин бу жойларда шундай қаттиққўллик ҳам керак экан шекилли. бир куни қош қорайганда чарчаган отлардан бири қоқиниб кетиб, «чана» жар тепасида шундоққина осилиб қолди — шунда юклар яхши чирмаб боғланмаган бўлса борми!

Группада ўн олти киши бор эди. Ҳаммасининг вазифаси тайин — бири инженер, бири топограф, бири портлатувчи, бири радист, бири лаборант, бири геодезист... фақат Мирзанинг вазифаси йўқ. Юк ташиганда ҳам нимани кўтарганини билмайди-ю, учраган бир оғирроғига ёпишади. Бу, бошлиққа ёқиб қолди. Наримонов уни кўпинча ўз ёнида олиб юриб, ҳар хил юмушларга банд қила бошлади. Ўзгалар уни «Бошлиқнинг Мирзаси» деб атайдиган бўлишди. Оғримаган бошга йўнмаган таёқ дегандай, вазифаси бетайин текин томоқ бўлиб юргандан кўра, шу ҳам тузук. Мирза шу лақабга ҳам рози эди...

Кечаси билан палаталарни қиров босади. Қоп-кўрпалар намиқиб оғирлашиб қолади. Мирза бўлса алламаҳалгача ухлаёлмай ўй сўради: қаерларда ётипти, оламнинг қайси бир номаълум нуқтасида? Бордию, уларнинг экспедицияси бу атрофдан бирон қимматбаҳо маъдан топсаю, бу ер энг машҳур жойлардан бири бўлиб қолса! Бундай жойлар оз дейсизми! Магнитка, Кузнецк, Мурунтов... бир маҳал булар инсон оёқ босмаган жойлар эди ахир! Қарабсизки, ўн йилдан сўнг ана у ой шуъласида чўмилиб ётган арчазор ёнида катта чиройли шаҳар! Тарихчилар архивларни титиб, мақолалар ёзишади: бу ерларга дастлаб қадам қўйган ўн олти азаматнинг бири, ҳозирда атоқли геолог-олим фалончи фалончиев...

Лекин ҳозирча...

Ана от пишқириб, ҳолдан тойиб келиб ярим кечада ётган топографни яна уйғотди. Жонвор чанқаса Мирзанинг палатаси ёнига келиб бош чайқаб тургани-турган. Бошлиқдан танбеҳ эшитмай туриб, дарров отларни суғориб келиш керак. Ўз вазифасини билмаган одамни ёмон кўради Наримонов. Кеча топограф бечорани ҳансиратиб (у баландликда ҳаво сийраклигидан қийналарди), кечаси билан тоғ-тошга уч марта ҳайдади — харитада нимадир шубҳаси бор экан. Сал бир нарса ёқмаса, одамнинг жонини олади.

Аммо Мирзага ҳали жиддийроқ бир иш топширгани йўқ. Нонуштадан кейин ҳамма отланиб ўз ишига кетади. Мирза бўлса отларни тушовлаб, ўтин йиғиб келгач, картошка артади, лаборант қизга қандайдир тошлар юкланган қопларни кўтаришади. Наримонов унга ҳали жеркиб бир гап гапиргани ҳам йўқ. Ҳатто бўшаганида эрмакка гаплашиб ўтиради. У ўз соҳасида жуда билимли, ҳақиқий геолог. Мутахассисларнинг кундалик иш натижаларини бир пасда якунлаб, эрталик кўрсатмаларни беради-да, яна лаборант билан ярим кечагача ўтиради. Аммо, Мирза пайқадики, бошқа соҳаларда билими ёш болаларникидек жўн. Кеча ҳамма кетгач, у билан у ёқдан-бу ёқдан гаплашиб ўтириб, Гете бошқаю, Данте бошқа эканини ҳеч тушунтиролмади-да! Узоқроқ гаплашса, Мирза унга кўп нарсани тушунтирарди-ю, вақти зиқ. У вақтини бекорга ўтказмайди. Жуда бекор қолса доривор ўт йиғади. Билмаган витамини йўқ. Бир қоп наъматак териб қуритиб қўйган, кечқурунлари гулхан ёнида пробиркага дамлаб ичади.

Ёмон одам эмас. Фақат Мирзага тузукроқ бир иш буюрмагани алам қилади. Ҳамма эрталабдан бошлаб муҳим иш билан банд, ҳатто ёш боладеккина жонсарак лаборант қиз ҳам туртиниб суриниб юриб, ҳар қадамда бошлиқдан гап эшитиб бўлса ҳам, кечгача қандайдир зарур бир ишни бажаради. Мирза-чи? У ишларга аралашиш у ёқда турсин, бирontасини тушунмайди ҳам. Мана куз ҳам келяпти, қайтиб борганида нима дейди? Эргашиб бориб, эргашиб келдим, дейдими? Наримонов уни ёнидан узоқлатмайди. Усиз Мирзага бошқа биров ҳам иш буюролмайди. «Бошлиқнинг Мирзаси!» «Ҳой, сув қуйиб юбор!» «Хўп, бўлади». «Палатадан папирос олиб чиқ!», «Хўп бўлади». Югурдак! Гоҳ... ўзига нафрати келиб кетади.

Ана, нариги зах үнгирда қоя портлаб, булутдай тўзон кўтарилди. Эрталаб Мирза у ерга бир қучоқ қизил байроқчалар олиб бориб берган эди. Ишқилиб аста-секин, лекин бетиним қидириш кетяпти. Борди-ю, бу ўн беш одамнинг қилаётган ҳаракатидан поқ этиб катта бир натижа келиб чиқса-чи? Кўр-кўрона қидираётгани йўқ-ку булар, топилиб қолса-чи?! Топилади, албатта топилади. Ўшанда Мирзанинг хизмати, Мирзанинг иштироки, улуши нимадан иборат бўлади?

Бир кун шундай ўйлардан ёноғи қизиб, энди таваккал, бошлиққа кириб бор гапни шартта айтаман, деб турганида Наримоновнинг ўзи чақиртириб қолди.

Чақиртирди-ю, палатадан ўзи унга пешвоз чиқди.

— Сенга муҳим топшириқ бор. Жуда муҳим! — деди экспедиция бошлиғи. Мирзанинг қўлига печатланган пакет тутқазди. «Муҳим топшириқ»ни эшитиши билан Мирзанинг қулоғи диккайиб, юраги дукиллай бошлаган эди.

— Буни шаҳарга, бошқармага ўзинг етказиб, шахсан ўрток Қодировнинг қўлига топширасан.

Мирзанинг юраги бадтар ҳовлиқиб, типирчиларди. Худди ҳозир қанот чиқариб учиб кетадигандек, бутун вужуди бесабр қувончга, ғайратга тўлди. У бахтли эди. Қодиров геология бошқармасининг энг катта бошлиғи. Мирза буни билади. Қўлидаги пакет худди олтиндан қилингандек оғир тортиб кетди.

— Қўйнингга бекит, бу жуда муҳим! — деди Наримонов.

— Ҳозир кетайми?

— Ҳа, ҳозир. Индинга эрталаб бу ўртоқ Қодировнинг қўлида бўлиши керак.

— Хўп, бўлади!

— Менга қара, — бошлиқ қош чимириб, тоғлар ортидан кўтарилаётган қора булутларга қаради. — Сен... мардсан-а? Узоқ йўлни айланиб юрма, ўртоқ Қодиров буни эртага олса яна ҳам яхши.

— Тушундим, — деди Мирза. У Бургутқоя дарасидан тикка кесиб ўтиш кераклигини англади. Эски сўқмоқми, Эчки сўқмоқми деб аталадиган бу йўл анча яқин, лекин, айниқса қиш кунлари хатарли дейишарди. Мирзага нима, юки йўқ, ҳаво очиқ, кечгача дарадан ўтиб олса, марра уники!

Уч соатдан кейин ўша тишли ботинкасини кийиб, белини арқон билан боғлаган Мирза Бургутқоя этагидаги Эчки сўқмоқни мўлжаллаб, қияликдан ўрлаб борарди. У чарчаса ҳам юраги ҳовлиқишдан тўхтамади. Қўйнидаги пакет худди жонлидек, кўкрагини қизитиб бораётгандек эди. Бу албатта жуда муҳим хабар бўлиши керак. Озиқ-овқат, об-ҳаво, асбоб-ускуна сингарилар ҳақидаги хабар бўлса, одатда, рацияда берилади. Рацияга ишониб бўлмайдиган

(Давоми тўртинчи бетда).

Янги китобдан

ЕВРОПАДА ҚОЛГАН ҚАБРЛАР

Тўхтаб ўтар бунда навбатма-навбат
Оналар, солдатлар, чоллар, вазирлар...
Гулларга бурканиб ётар то абад
Европада қолган қабрлар.

Халқим, унинг ҳар бир бўғини
Ҳар гўдакнинг умрин қадрлар.
Бунга яна ундайди уни
Европада қолган қабрлар.

Улкам кўм-кўк, боғлар меҳнаткаш,
Ерни чирмаб ётар томирлар,
Шу боғларнинг илдизига туташ
Европада қолган қабрлар.

Юлдуздай узилар пишган ширмон нон,
Тонг шафағи каби тандирлар.
Насибалар узилмайди ҳамон,
Европада қолган қабрлар.

Уғлидан айрилган нуроний она
Набиранинг сепин ҳозирлар.
Насл-наслларга бўлмас бегона
Европада қолган қабрлар

Тонготар саф тортиб взводда
Ракетачи янги кадрлар
Онт ичади: бўлмас безовта
Европада қолган қабрлар!

Ҳар баҳор кимнидир йўқлар сингари
Лоладан тебранган адрлар...
Қалбимнинг лоладек ўт парчинлари
Европада қолган қабрлар.

БИР СОАТ

Купеда бир соат «Чиллик» ўйнабмиз.
Ҳа, оддий бир соат, олтмиш минутлик.
Нима сўйлабмизу нима ўйлабмиз—
Уша заҳотиёқ барин унутдик.

Ёдимда, тахминан ўн беш йил бурун
Бир бемор дўстимдан олгандим хабар.
Дилида қолибди бир соатлик гурунг,
Учрашсак; эслайди ҳозирга қадар.

Мен ҳам қувонаман дуч келганда у.
Биламан — кўнглида яхши гапи бор.
Ҳар соат тақдири қўлимиздаю,
Кимлар қай биридан шундай миннатдор?

Соатлар бўлади — олтмиш минутлик,
Утиб кетган зумдан — ўликдир.
Соатлар бўлади — ўтса ҳам тирик,
Бир умрга татигуликдир.

ҚЎР

Уруш йилларини сиз билмайсиз.
Ҳеч қайтиб келмасин у чоқлар.
Нонни қўйинг. гугурт ҳам йўқ эди.
Учиб қолар эди ўчоқлар.

Кечин тезак ёқиб, тикилиб кулга
Жиндак қия очиб мўрини,
Мен ўчоқ бошида мудраб ўтирар эдим
Тонггача сақлай деб қўрини.

Эсимда, бир куни ухлаб қолибман,
Совуқ кулга тиқиб оёғим.
Энди қўшниларга югуриш керак,
Ойим бечорани жуда аядим.

Узим югуриб чиқдим кўчага,
Ким берар экин дея қўридан?
Қайга чопай, кимга ялиниб борай,
Тутун чиқмас эди ҳеч бир мўридан.

— Меҳри холангга бор? — қичқирди ойим.
Меҳри хола деган кампир яшарди.
Чиндан ўчмас эди сира ўчоғи,
Бутун маҳаллага қўр улашарди.

Мен чопқиллаб қайтдим, юзларим қизил,
Чирс-чирс бозилларди оташкурагим,
Ойим дуо қилди Меҳри холани
У гўё берганди бизга юрагин.

Унут бўлиб кетди у оғир кунлар,
Газ плита ёнар мана олдимда.
Аммо ўчоғида қўри ўчмайдиган
Уша Меҳри хола ҳамон ёдимда...

Мутахассис маслаҳати

ПИЛЛАЧИЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида республика пиллачилари олдида она-Ватанга ҳар қачонгидан кўпроқ юқори сифатли пилла етказиб беришдек юксак вазифа турибди. Бу вазифани бажариш аввало ипак қурти озуқа базасини мустаҳкамлашга, қурт боқиш мавсумига тайёргарлик ишларини сифатли қилиб ўтказишга боғлиқ.

Бу йилги баҳор табиий намнинг кам ва ҳаво ҳароратининг юқори бўлиши билан кескин фарқ қилади. Натижада тут эрта амалга кирмоқда. Шундай шароитда мўл барг олиш учун бир қанча агротехника тадбирларини амалга ошириш керак.

Шу куннинг вазифаларидан бири тутзорлар қатор ораларини шудгорлаш, ўғитлаш ва қондириб суғоришдир. Тутзор ва якка тут дарахтларини баҳорда 2-3 марта суғориш тавсия этилади. Тутзорлар қатор ораларига ишлов бериш ва суғориш ўғитлаш билан қўшиб амалга оширилиши лозим.

Ипак қуртидан юқори ва сифатли пилла ҳосили олиш кўп жиҳатдан уруғ очириш—инкубацияни ўз вақтида, намунали ўтказишга боғлиқ. Ипак қурти уруғини махсус танлаб олинган хоналарда — инкубаторияларда очирилади. Уруғ очириш учун қуртхоналарга, хўжаликларга яқин бўлган уруғ очиришга мослаштириб жиҳозланган уч хонали, олди айвонли, форточкали деразалари бўлган, тахта полли, печкали уйлар танланади. Уруғ очириладиган хонанинг сатҳи ҳар 100 қути уруғ учун камида 16 квадрат метр бўлиши керак Танлаб олинган хоналар ремонт қилинган, иситиш мосламалари билан жиҳозланган бўлиши лозим.

Инкубатория ва кичик ёшдаги қуртлар боқиладиган хоналарнинг ҳаммасини 4 процентли формалин ёки 2 процентли активлаштирилган монохлорамин эритмаси билан дезинфекция қилинади. 4 процентли эритма тайёрлаш учун 40 процентли 1 литр формалинга 9 литр сув қўшилади. 2 процентли активлаштирилган монохлорамин эритмасини тайёрлаш учун 10 литр сувга 200 грамм монохлорамин қўшиб, устига буғланишини тезлатиш мақсадида 200 грамм аммиакли селитра солинади. Эритмани дезинфекция қилишга киришиш олдидан тайёрланади. Дезинфекция махсус ўқитилган кишилар томонидан бажарилади.

Дезинфекция қилинаётган биноларнинг деворлари, асбоб-ускуналар, этажерка ёки сўкчаклар ва бошқа инвентарь 3-4 квадрат метрга 1 литр эритма ҳисобидан «ОРП-13» (автомакс) ёрдамида пуркалади. Дезинфекция қилинган бинолар (формалин эритмаси ишлатилганда) 22-25 даража иссиқликда 24-30 соат яхшилаб ёпиб қўйилади. Монохлорамин эритмаси ишлатилганда хонанинг иссиқлиги 15-17 даражадан юқори бўлиши ва 8-10 соат давомида ёпиб қўйилиши керак, сўнгра очилиб, ҳиди кетгунга қадар шамоллатилади.

Дезинфекция ишлари тамом бўлиши биланоқ биноларни оқлашга киришиш зарур, чунки оқлаш ҳам ўз навбатида касаллик қўзғатувчи микроорганизмларни йўқотади.

Қуртларнинг тез ўсиши қурт боқиш бошланишигача тайёргарлик ишларини жуда тезлик билан олиб боришни талаб қилади. Бу ўринда Тошкент областидаги Калинин районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги», Охунбобоев номли, Оржоникидзе номли колхозлар ҳамда «Партия XXI съезди» совхозининг иш тажрибалари диққатга сазовордир. Бу хўжаликлар қурт уруғини очиришга тааллуқли тайёргарлик ишларини барвақт ва сифатли ўтказиши, уруғдан соғлом, бақувват қуртлар чиқариб олиши натижасида ҳар йили пилла тайёрлаш планини ошириб бажармоқдалар.

Ипак қуртининг нормаль ўсиши ва ривожланиши учун сўкчаклар уларнинг ёшларига қараб: бир ёшида 2 квадрат метр ҳажмда, икки ёшида 6, уч ёшида 12, тўрт ёшида 25-30 ва беш ёшида 60-70 квадрат метр ҳисобида тайёрланиши керак. Қуртларни сийрак қилиб боқиш — кўп пилла ҳосили олишга имкон беради.

Қуртларга етарли шароит яратилмаса, улар бир текис ривожланмайди, турли касалликларга чалинади. Бу эса ҳосилнинг камайишига, пилланинг сифати пасайишига олиб келади. Қурт уруғи очиришни намунали ўтказиш керак. Бунинг учун уруғ заводларидан келтирилган уруғларни хона ҳароратида (12-14 даража иссиқда) 1-2 кун ушлаб турилади. Учинчи куни, сутка давомида, ҳарорат секин-аста 24 даражагача кўтарилади ва хабарчи қуртлар чиққунга қадар ҳарорат шу даражада ушлаб турилади, ундан сўнг 25 даражага кўтарилиб, уруғдан қурт чиқиб бўлгунча ушлаб турилади. Инкубатория ҳавосининг нисбий намлиги уруғ оқаргунча 75 процент, сўнгра уруғдан қуртларнинг чиқиши тугагунича 80 процент бўлишини таъминлаш муҳим аҳамиятга эга.

Уруғ очириш даврида инкубатория ҳар икки-уч соатда 15-20 минут эшиги ёки дераза дарчалари очиб, шамоллатилади. Шамоллатиш даврида белгиланган иссиқликнинг кескин ўзгаришига йўл қўймаслик зарур. Шунингдек, ҳароратнинг уруғ очириш даврида 26 даражадан ошиб кетиши кўнгилсиз оқибатларга олиб келишини унутмаслик керак.

Булардан ташқари қурт боқиладиган, айниқса, умумлаштирилиб боқиладиган хўжаликларда жамоат биноларини аниқлаш, қурт боқишга мослаштириш, зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш керак.

Ипак қуртини кичик (1-2) ёшлигида марказлаштириб боқиш учун жамоат биноларини ажратиш мақсадга мувофиқдир. Бунинг учун инкубаторияга яқин жойлардан ҳар 10-15 қути қурт илғор ва тажрибали қурт боқувчи звенога бириктиб қўйилади.

Қуртлар шу усулда боқилганида уларнинг сони камаймайди, бир текис ўсади, парваришлаш яхшиланади, барг ва меҳнат сарфи тежалади, пилланинг ҳосили ва сифати юқори бўлади.

У. НАСРУЛЛАЕВ, Б. ПАРПИЕВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.
Г. ГРАХОВ, А. ИСЛОМОВ,
Ўрта Осиё ипакчилик илмий тадқиқот институтининг илмий ходимлари.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ЛЕНИНЧА ЛЕКТОРИЙ

Қисмимизда ленинча лекторий ташкил этилган. Биз бўш вақтларимизда доҳиймиз В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолиятини, унинг ўлмас асарларини қунт билан ўрганмоқдамиз.

М. МЕЛИҚЎЗИЕВ,
оддий солдат.

ЖАНГОВАР ВАХТАДА

Яқинда бўлиб ўтган тактик машғулот жанговар тайёргарлигимиз тўғрисида партиямиз съездига ўзига хос рапорт бўлди. Мураккаб техникани пухта ўрганиб олган Юсуф Азизов, Маҳмуд Камолов каби ўзбек жангчилари командирнинг ҳар бир буйруғини бекамикўст бажариб, қўмондонлик ташаккурини олишга сазовор бўлдилар.

И. РАЖАБОВ,
оддий солдат.

ДЎСТЛИК ТУФАЙЛИ

Бизнинг бўлинмада саккиз миллат вакиллари хизмат қилишади. Улар бир она фарзандлари каби дўст ва меҳрибон. Бу дўстлигимиз туфайли ҳарбий хизмат қийинчиликлари сезилмайди, ишимиз эса яхши юришади. Ўзбек ўғлонлари А. Азизов, ефрейтор Х. Назаров, тожик А. Ботиров, украин В. Ляшченко, қирғиз Ҳ. Маматалиевларнинг фамилияси қисмимиз ҳурмат тахтасига ёзилди.

Ж. МИРҲАЙДАРОВ,
оддий солдат.

* * *

Шунингдек, кичик сержантлар А. Раҳимжонов, А. Ҳожиматов, оддий солдатлар А. Мамадалиев, А. Мазоҳидов, М. Жалилов, А. Баратов ва бошқа ўртоқлар ҳам солдатлар ҳаётидан хабарлар ёзиб юборганлар.

ХОНИМНИНГ ТУҒИЛГАН КУНЛАРИ

(Боши учинчи бетда).

хабар бўлса, бунинг устига тағин ўртоқ Қодировнинг шахсан ўзига топширилиши зарур бўлса, бу албатта муҳим, махфий пакет. Бордию, қидирилган кон топилган бўлса-чи! Йўғе, унда бундай хабарни катта олимга биринчи бўлиб етказадиган Мирза ким бўлади?!

Яна икки соатдан кейин Мирза ҳайбатли Бургутқоянинг тагидан чиқди. Унинг ҳеч бургутга ўхшаган жойи йўқ эди. Бу атрофда бургут учгани ҳам кўринмади. Лекин жуда хўмрайган. совуқ зах ҳиди узоқдан келиб турибди. Мирза унга беписанд қаради: «Менинг қўйнимда нима борлигини биласанми! Билмайсан, билсанг бундай хўмраймас эдинг. Сен нимаю, бу нима!» Мирза кафти билан ўзининг кўксини силаб қўйди.

Ҳақиқатан ҳам, бу нима? Янги хазина ҳақидаги хабардан бўлак нима бўлиши мумкин. Мирза бахтнинг бундай осонгина ушалганига ишонгиси келмасди. Бу албатта янги маъдан ҳақидаги ёки шунга ўхшаш, шунга жуда яқин бир хабар. Бошқа нима ҳам бўлиши мумкин!

Мирза чидолмасдан пакетни қўйнидан олиб, яна бир айлантириб кўрди — пакет катта. ялтироқ қалин қоғоздан ясалган, машинкада «ўртоқ Қодиров М. И.» деб ёзилган эди.

Эчки сўқмоқ қоя этагини қиялаб, зимистондек дара тепасидан ўтарди. Узоқдаги бўғиқ момоқалдироқ Мирзани тезроқ олдинга ундади. Ёмғир бошлангунча қоя тагидан ўтиб олиш керак. Бу ерда сўқмоқ омонат илиниб турган учли тошлардан иборат эди. Унинг иккала номи ҳам асослига ўхшайди: У ё «Эски» сўқмоқ бўлгану ёғин ювиб кетган, ё «Эчки» сўқмоқ бўлиб, ундан фақат эчки юриб ўта олади. Пастда қоронғи дара. тикка жарлик, тепада эса тикка қоятоғ. Бош устидаги қўрғошиндек оғир булут деярли бутун осмонни қоплади. Дим. Мирзани тер босган эди. Унинг шарпасидан қўрқибми, бошқа бир нимани сезибми. булутга тегар-тегмай типирлаб. ғалаёнга келиб ёввойи каптар галаси учди. Худди чўққидан чиқиб келган момоқалдироқ бутун курраии гир айлангандай. узоқ гулдиради. Тоғ-тошга жон-жаҳд билан ёпишган арчаларни юлқиб кетгудай кескин шамол турди, довул кўтарилди. Чақмоқ чақиб, тўзон ичида бир нима қарсиллади. кейин тоғ бағри дарз кетгандай яна момоқалдироқ гумбурлади. чақмоқ ёруғида қора булутнинг даҳшатли қаноти, бош устига келиб қолган қора қуюнлар кўриниб кетди. пастдаги чуқур ғорлар эса бу ёруғликни бир зумда каърига ютди. Кейин шундай қуйдики. олам зиндондек қоронғи бўлиб қолди. чақмоқ чаққанда тепадаги тош йилтилларди холос. Тошларга туртиниб қияда эмаклаб келаётган Мирза тиззаси қалтираб тўхтаб қолди. Орқага қайтишга қўрқар, олдинда ҳеч нарсани кўрмасди. Сўқмоқдан асар йўқ, у бир зумда нураб ювилиб кетди. босган тоши қилтиллаб, ўзи бир томирга ёпишди. Тепадан ҳамма нарсани ўпириб-супуриб сел оқар, осмон ларзага келар, бўрон қутурар эди. Мирза бир қўли билан қўйнидаги пакетни кўксига маҳкам босган. кўкарган лаблари ниманидир пичирлар. бошидан сув оқиб уни пастга тортар эди.

Бир вақт чақмоқ ёруғида томири билан қўпорилган катта дарахтни сел суриб келаётганини кўриб қолди. Худди тепасида! Ҳозир чап бермаса Мирзани ҳам жарликка судраб тушиб кетади.

Мирза жон-жаҳди билан четга салчиди, бир тош қиррасига тирмашди. бироқ тош тагидан кўчган экан. Мирза билан бирга пастга силжиди, кейин юмалади, Мирзанинг кўзидан ўт чиқиб кетдими, яна осмонда чақмоқ чақилдими — билмайди. Кейин қандайдир даҳшатли товушни ҳам эшитди. лекин шу товушдан кейин бутун вужуди гўё илиқ бир тўлқинда роҳат қилиб суза бошлади. Ёмғир, бўрон ҳам тинганмиш, табиат осойишта...

Кўзини очса қандайдир хонада ётипти. ҳаммаёқ оппоқ, деворлар ҳам, одамлар ҳам. Кекса бир одам эшикдан кирмоқчи, оқ халат кийган икки хотин эса уни қўймайди, кўксидан итаради... Мирза яна кўзини юмди. ўйлай бошлади. Тушунарли эди: бу ер албатта касалхона. Лекин унга нима бўлган? Қимирлаб кўрсамикин? Бошини қимирлатди, бармоқларини қимирлатди — ҳаммаси жойида. Аммо гавдасининг ярми тошдек қотган, оғир ва ҳеч нарсани сезмас эди. Шунда бутун воқеа кўз олдига келди. Кўзи очиқ, лекин кўз олдида яна ўша қоронғи дара, довул, лой, ўзи билан бирга силжиб бораётган тош... Мирза ўша кундагидек қичқириб юборди. Ҳамширалар югуриб келишди, доктор кирди Лекин улар негадир илжайиб туришарди. Ҳали эшикда жанжал қилиб турган чол ҳам шу ерда. У ҳам юзини буриштириб илжаяди. Мирза аввал тушунмай, кўзимга кўриняпти булар, деб ҳам ўйлади. Лекин бир пасдан кейин ҳалигиларнинг жонланиб гаплашганини эшитди.

— Зиндами, ако духтур? Акун зинда мешудми бачо? — дерди ҳалиги чол.

— Албатта, албатта, Сангин бобо, кўриб турибсиз-ку.

— Э, шукуре, бале, раҳмати калон ба падари шумо, духтур.

Кейин доктор ҳаммани чиқариб юбориб, ўзи Мирзанинг ёнига келиб ўтирди, томирини ушлади, кўзини. тилини кўрди.

— Қалай? — деди яна илжайиб.

Мирза овозим чиқармикан дегандек, гапиришга қўрқиб анча турди.

— Мен... қаердан. қачон олиб келишди? — деди пичирлаб.

— Овозингни чиқариб гапир, — деди доктор.

Мирза овозини чиқариб гапирди, овози одатдагидек эди. Уни уч кун аввал ҳалиги тожик чол тоғдан топиб олиб келган экан. Уч кун аввал? Мирзанинг пешанасидан тер чиқа бошлади, оқарди. Доктор қўрқиб. уни ҳаяжонланмасликка ундади, ҳамма нарса жойида бўлади, ҳеч нимани ўйлама. деб уқдира бошлади.

— Пакет, қўйнимдаги пакет... — деб безовталанди Мирза иситмаси чиқиб. Доктор уни тинчлантириш учун пакетни топиб келинглар, деб буюрди. Ўзи Мирзанинг ота-онасини суриштира бошлади Узоқдан айлантириб келиб, ётиғи билан очиғини айтди:

— Оёқнинг биттасини тузатамиз, лекин биттаси ярамайди, йигитча, буни билиб қўйишинг керак.

— Ярамайди?..

— Ҳа... Кесамиз. Сен йигит кишисан, очиғини айтдим.

Мирза «йўқ!» деб бақирмоқчи эди, тажрибали доктор бунинг олдини олиб қўйган экан, юзига, пешанасига совуқ бир нимани босган эди, Мирзанинг изтироби бўғзида қолди. юраги қинидан чиқаётганини сезса ҳам бир пастда тинчиб қолди.

— Йигит деган мана шунақа бўлади, — деди доктор.

Шу пайт ҳамшира пакетни олиб келди.

— Бунинг энди аҳамияти бўлмаса керак, доктор, вақти ўтибди, — деди пакетни узатиб. Пакет очилган эди. Мирза унинг ичидаги қоғозни олиб ўқиди. Бу заррин открытка эди.

«Ҳурматли ва азиз Маҳмуд Иброҳимович! Бугун севикли рафиқангиз Маҳбубахонимнинг туғилган кунларида бутун коллективим номидан ва шахсан ўз номимдан сизни чин юракдан табриклайман. Ҳурматли Маҳбубахонимга узоқ умр ва...»

Мирза охиригача ўқий олмади. кўзи тиниб, қоғоз қўлидан тушиб кетди. Юзига дона-дона совуқ тер томчилари қалққан, докторга термулган кўзларида чексиз мусибат, чорасиз алам ёши мўлтиллар эди.

— Дадамни чақиринглар... — деб ҳушидан кетди.

Суҳбатдошим гап билан бўлиб кўп ичиб қўйди. Мен энди буни бас қилиш ниятида чўнтагимни кавлай бошлаган эдим. Мирза норозилик билдириб, кескин-кескин қўл силтади-да, столдаги бўш кружкаларга кўз югуртириб, бир зумда ҳисоблади — беш сўмлик пиво ичибмиз. Мирза бешнинг ёнига яна бир сўмликни қўшиб. ўрнидан турди. бочка ёнида ивирсиб юрган буфетчи томон юрди. Ўша залдан чиқиб кетганидаги бесўнақай юриши. У маст эмас эди. Ёғоч оёқни билдирмасликка урингандан сал гандираклагандай туюлар экан. энди пайқадим.

Буфет ёнига етмасдан Мирза бирдан орқасига қайтди.

— Эсимдан чиқибди, шоир ака. ҳов ўша... Наримонов мана шу, — деб буфетчини кўрсатди, — ҳар куни пивосини ичаман. у мени танимайди...

Буфетчига мен энди разм солдим. Қошлари чиройли чимирилган, лекин юзи салқи, қорин қўйган бу одамнинг собиқ геолог эканига ишониш қийин эди, Мирза бориб олти сўмни унинг нақ юзига қараб улоқтирди-да. чиқиб кетди. Буфетчи бу ҳақоратомуз ҳаракатга унча эътибор қилмай. ифлос фартуғига қўлини артиб. шоша-пиша пулни санай бошлади, қўшиб берилган исқирт бир сўмликни кўргачгина ювиқсиз юзида хотиржамлик пайдо бўлди. Мен чиндан ўшамикин деб ўзимда яна бир ишонч ҳосил қилиш учун:

— Наримонов! — деб чақирдим. Ялт этиб қаради-ю, йўрғалаб келди. — Пиво беринг, — дедим бошқа нима дейишни билмай. У «тинчлик экан-ку» дегандек, илжайди. Мирзанинг унга қилган муомаласини кўриб турганимни биларди чоғи:

— Қаёқдан пайдо бўлди-я бунақалар! — деди Мирза чиқиб кетган эшикка имо қилиб.

Эшикда қош қорайган, ҳазон ўйнар, менинг қулоғимга эса ёғоч оёқнинг ғирчиллагани эшитилар эди.

Турли мамлакатларда

Вьетнам Демократик Республикасининг пойтахти — Ханой тўла меҳнат ҳаёти билан яшамоқда. Қаёққа қараманг, ишчилар қўли билан бунёд этилаётган қурилишларга кўзингиз тушади. Ушбу сурат шаҳарнинг янги қурилишларидан бири — нон заводи қурилишида олинган.

С. Афонин фотоси (ТАСС).

Йўл ҳалокати кўпаймоқда

ПАРИЖ. Франциянинг автомобиль йўлларида ўтган ҳафтанинг кейинги кунларида бўлиб ўтган автомобиль тўқнашувлари натижасида 119 киши ҳалок бўлган ва 3674 киши жароҳатланган. Париж газеталари мана шу хунук хабарни эълон қилиш билан бирга йўлларда бўлаётган бундай воқеалар ва одамларнинг ҳалок бўлиши ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайганлигини айтмоқдалар.

(ТАСС).

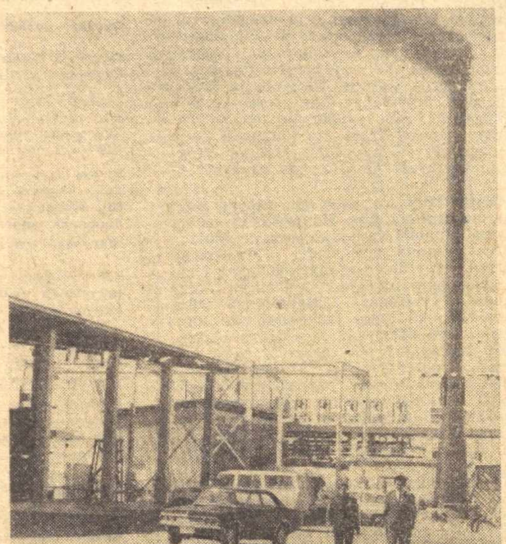

ИРОҚ. Рамади шаҳрида Совет Иттифоқининг техникавий ёрдамида қурилаётган шиша заводининг биринчи навбати ишга туширилди. Суратда: шу завод цехларидан бири.

А. Матюшин фотоси. (ТАСС).

АННЕКСИЯЧИЛАР

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Си-Би-Эс» телевизион компанияси Исроил бош министри Голда Меир, мудофаа министри Моше Даян ва Исроил генерали Яриб билан қилинган суҳбатни кўрсатди. Бу суҳбатда айтилган гаплар Исроилнинг ҳукмрон доиралари Яқин Шарқдаги аҳволнинг тинч бартараф қилинишидан ҳали ҳам манфаатдор эмасликларини ва оккупация қилинган араб территорияларининг анчагина қисмини аннексия қилиб (Исроилга қўшиб) олишга зўр бериб интилаётганликларини яна бир марта исботлади.

Бош министр Голда Меир Ғози райони, Жўлан адирлари, Шарм-Ашшайх, Қуддуснинг шарқий қисми сингари араб территорияларини Исроилга қўшиб олишни сурбетлик билан даъво қилди. У Тель-Авив Иордан дарёсининг ғарб соҳилида «ҳарбий куч билан туришни» сақлаб қолишга интилаётганлигини ҳам айтди.

Меир Исроилнинг «янги чегараларини» ўрнатиш керак деди ва Сувайш каналини очишни таъминлайдиган чоралар тўғрисида Бирлашган Араб Республикасининг таклифлари менга маъқул эмас, деб яна бир марта таъкидлади.

Сионистлар хуружи

НЬЮ-ЙОРК. Сионист безорилар Нью-Йоркдаги совет муассасаларига қарши яна иғвогарликлар қилишди. Улар 13 апрелда «Интурист» ва «Аэрофлот» ваколатхоналарига бостириб кириб иғво гаплар ёзилган варақаларни сочиб юбордилар, ходимларни ва келган кишиларни ҳақорат қилдилар. Кечга яқин безорилар Америка — Совет савдо ташкилоти биносига бостириб киришга уриндилар. Сионист безориларнинг АҚШдаги совет муассасаларига қарши қилаётган иғвогарликлари тамомила жазосиз қолмоқда ва Америка маъмурлари бунга қарши ҳеч бир чора кўраётгани йўқ. (ТАСС).

КОММУНИЗМ ҚУРИШГА ҚЎШИЛГАН КАТТА ҲИССА

КПСС XXIV съездининг якунлари кўпгина мамлакатлардаги жамоатчилик кенг доираларининг ва матбуотнинг ҳануз диққат марказида турибди. Матбуотнинг шарҳларида, жамоат арбобларининг айтаётган гапларида халқаро хавфсизликни таъминлаш соҳасида ҳам, шунингдек Совет Иттифоқида коммунистик қурилишни давом эттириш борасида ҳам съезд ва унда кўрсатиб ўтилган вазифалар жуда катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланмоқда.

✦ ПРАГА. «Руде право» газетасининг бош мақоласида КПСС XXIV съездининг жуда катта халқаро аҳамиятга эга бўлганлиги уқтириб ўтилди. КПСС съездларини, деб ёзади газета, дўстлар ҳам, душманлар ҳам диққат билан кузатиб борадилар ва уларнинг материалларини ўрганиб борадилар, чунки жаҳонда биринчи социалистик мамлакатнинг муваффақиятлари халқаро майдондаги кучлар нисбатидаги ўзгаришларнинг, тинчлик, тараққиёт ва социализм фойдасига бўлаётган ўзгаришларнинг асосий омили бўлиб келди ва ҳамиша шундай бўлиб қолмоқда.

КПСС XXIV съезди тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлашга қаратилган ўзининг кенг программасини, урушга, империализмга қарши, жаҳонни демократик, социалистик йўлда ривожлантириш учун изчил кураш олиб бориш программасини, шунингдек Совет Иттифоқининг иқтисодий ва социал қудратини ошириш, социалистик демократия ва ижтимоий муносабатларни мустаҳкамлаш борасида тағин ҳам аҳамиятлироқ бўлган программани тарих тарозисига қўйди. Чехословакия коммунистлари, деб ёзади газета, КПСС XXIV съездининг якунларига тўла равишда қўшиладилар.

✦ ВЕНА. Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси. «Фольксштимме» газетаси бош редакторининг ўринбосари Б. Фурх ТАСС мухбири билан суҳбатда «КПСС съездида қабул қилинган қарорлар бундан буёнги бутун тараққиёт учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади». деди.

Съезд маъқуллаган тўққизинчи беш йиллик план амалга оширилиши натижасида, деди Б. Фурх, совет халқининг турмуш даражаси яна юксалади, социализмнинг етакчи кучи бўлган СССРнинг иқтисодий потенциали тағин ҳам мустаҳкамланади ва бутун жаҳон социалистик системанинг иқтисодий қудрати янада зўр куч билан юксалади. Съездда 91 мамлакатдан келган делегация қатнашганлигининг ўзи, деди Б. Фурх, бу съезд жаҳон коммунистик ҳаракати бирлигини, барча антиимпериалистик кучлар бирлигини мустаҳкамлаш йўлида қўйилган катта қадам бўлганлигини яққол кўрсатиб турибди.

✦ КАРАКАС. Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Гильермо Гарсиа Понсе Москвадан ватанига қайтиб келганидан кейин: «КПСС XXIV съезди пролетар интернационализмининг ёрқин намойиши ва жаҳон коммунистик ҳаракатини янада жипслаштириш йўлида қўйилган янги қадам бўлди», — деди. (ТАСС).

КАСАБА СОЮЗ МАРКАЗЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО КЕНГАШИ

15 апрелда Тошкентда Жаҳон Касаба Союзлари Федерациясига кирадиган Осиё мамлакатларидаги касаба союз марказларининг кенгаши очилди: Кенгаш ишида Жаҳон Касаба Союзлари Федерациясининг вакиллари ва Совет Иттифоқи, Монголия Халқ Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Жанубий Вьетнам, Ҳиндистон, Япония, Янги Каледония касаба союзлари марказлари делегацияси қатнашмоқда.

Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси раисининг ўринбосари. Умумҳиндистон касаба союзлари конгресси бош секретари Ш. А. Данге раислигида ўтаётган бу кенгашда Осиёда Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси фаолиятини янада кучайтириш, Осиёдаги касаба союзлари ўртасида дўстона алоқаларни кенгайтириш, меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари ва ҳуқуқлари учун курашда турли мамлакатлардаги касаба союзлари ўртасида дўстона алоқаларни кенгайтиришга доир масалалар муҳокама қилинмоқда.

Кенгаш иштирокчиларини ВЦСПС президиумининг аъзоси. Ўзбекистон Касаба Союзлари Республика Советининг раиси М. А. Зоидов табриклади.

Жаҳон Касаба Союзлари Федерациясининг секретари Махендра Сен Осиёда касаба союзлари ҳаракатининг аҳволи ва Жаҳон Касаба Союзлари Федерациясининг вазифалари тўғрисидаги докладни тақдим қилди.

(ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА КЎРСАТУВЛАРИ, 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Кинофильм, 19.40 — АХБОРОТ, 19.55 — **Аршин мол олон** (бадиий фильм). **Ўзбек тилида:** 21.30 — «Ўзбекистон чорвадори», 22.00 — Ёзувчи ва беш йиллик, 22.20 — «Пропагандист», 22.50 Абдурашид ЭРГАШЕВ куйлайди.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — МОСКВА КЎРСАТУВЛАРИ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ ва ОЛМА-ОТА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/IV да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV да **Мария Стюарт,** 17/IV да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IVда **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV да **Улимларни қолдириб доғда,** 17/IV да **Беш кунлик куёв.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Лўлилар ревюси» (кеч соат 7 яримда бошланади).

КИНО

Гул ва тош (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

Бир киши ортиқ — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сеҳрли чакмон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ярим, кундуз 5 да).

Қора консулнинг ҳалокати (эрталаб соат 11 яримда), **Қочиш** (2 серия), кундуз соат 1 ярим, 5, кеч 8 ярimда): САНЪАТ САРОЙИ.

Бомон тутқунлари (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1, 4, 5 ва кеч 8, 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, кеч 8 да).

Қора қуёш — «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Секундомер — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Шпессарт қалъасидаги қувноқ даврлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ярим, 4 ва кеч 6 да).

Империянинг емирилиши — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7 да).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
19 апрель кеч соат 7 яримда
А. СОФРОНОВ
К. ЯШИН ва В. РУЗИМАТОВ таржимаси
«МАШАҚҚАТЛИ ЙЎЛ»
2 қисмдан иборат драма
Спектаклдан тушган маблағ тўққизинчи бешйиллик фондига топширилади.
Касса кундуз соат 10 дан ишлайди.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
17-18 АПРЕЛДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Г. МУХТОРИЙ асари
Д. НУРИЕВ музикаси.
СССР халқ артисти
Р. Ҳамроев таржимаси
«СЕВИШГАНЛАР ХИЁБОНИ»
(«ҒУНЧА»)
3 парда, 7 кўринишли музикали комедия.
Постановкачи-режиссёр — А. РАҲИМОВ.
Дирижёр — Н. ХАЛИЛОВ.
Рассом — А. ВАЛИЕВ.
Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Концертмейстерлар — А. МАЛИНА, М. ФУРМАН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР СУТ-ЁҒ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШ БОШҚАРМАСИ
(«Узглавмолпром»)
ТУГАТИЛДИ
Ҳамма даъволар — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун ичида қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги давлат Ўрмон комитетининг коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари овчилик ва фауналар сақлаш бошқармасининг бошлиғи, коллегия аъзоси О. А. Абзаловга акаси

Олимжон Абзалович ХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

НАВБАТ СУВОРИЛАРГА

ОТ СПОРТИ МУСОБАҚАСИ ОЛДИДАН

Газетамизда неча эълон қилингани-дек, 26 апрелдан 3 майгача Тошкентда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун чавандозлар мусобақаси ўтказилади. Бу от спорти ишқибозлари учун ўзига хос бир байрам сифатида нишонланади. Шу муносабат билан республикамизнинг беш кураш спорти бўйича бош тренери Василий Прокофьевич Карабанов билан суҳбатлашдик. От спорти мутахассисларидан бири бўлган ўртоқ Карабанов мусобақага тайёргарликнинг бориши хусусида гапириб берди.

— Яна бир неча кундан кейин, — деди у. — Тошкент области Бўстонлиқ районининг тоғ бағрида жойлашган Жданов номли колхоз территориясида республикада биринчи марта чавандозлар байрами ўтказилади. Республикамиз Министрлар Совети соврини учун спортнинг шу тури бўйича мусобақалар анъанавий тус олади ва бундай байрам ҳар йили ўтказиб турилади.

Чавандозлар мусобақасига 26 апрель куни тўрт команда етиб келади. Тожикистондан қатнашадиган суворилар орасида спорт мастери ўртоқ Медведев ҳам бор. Туркманистонлик от спорти усталаридан спорт мастерлари Климчук, Қурбонов, Мишерин, Ширникин ўртоқлар Тошкент мусобақасига пухта тайёргарлик кўраётирлар. Ўзбекистондан спорт мастери А. Отбоев, Г. Мусатов, Г. Донец, мастерликка кандидат Н. Катлов, Тошкент областидан мастерликка кандидат Г. Фомин, биринчи разрядли Э. Гусковлар қатнашадилар.

От спорти мусобақасига республика миқёсидаги судья Виктор Алексеевич Хлинин бош судья қилиб тайинланди. Чавандозлар ўзлари ўргатаётган ва катта синовларга тайёрлаётган отлари билан мураккаб ҳаракатларни бажарадилар. От спорти усталари мусобақа кунларида ўндан ортиқ тур бўйича ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Катта ёшдаги отлар уч кураш бўйича синовдан ўтказилади. Қолган отлар ўтиш қийин бўлган йўллар, зовур ва ариқлардан сакраш каби миллий от спортининг бошқа турлари бўйича мусобақаларда иштирок этадилар.

Шундай босқичлардан кейин соврин учун кураш бошланади. Дастлаб суворилар манеж бўйлаб отда қандай юриш қоидаларини кўз-кўз қиладилар. Иккинчи куни мусобақа уч бўлимда ўтказилади. Тор йўллардан юриш, 6 та қийин тўсиқдан ўтиш, отларнинг куч-қуввати, тез чопиши синаб кўрилади.

Бу мусобақаларда «Қиз қувмоқ», «Дурра олиш», «Султон жанги» каби миллий от спорти ўйинлари ҳам намойиш этилади. Байрам кунлари «Катта олимпия соврини» бўйича ҳам мусобақалар бўлади. От спорти бўйича ўтказиладиган бу мусобақалар Ўзбекистон XV спартакиадасига тайёргарликда бир босқич ва синов бўлиб қолади.

Р. ИСҲОҚОВ

КЎП КУНЛИК ПОЙГАГА СТАРТ БЕРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг соврини учун ўтказилиб келаётган анъанавий кўп кунлик велосипед пойгасида ҳеч қачон шу йилгидагичалик кўп команда қатнашмаган эди. Пойгада Ўзбекистон спорт жамиятларидан «Динамо», «Меҳнат», «Спартак», «Буревестник», «Пахтакор», «Трудовые резервы» командалари, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг пойгачилари. республиканинг терма командаси қатнашмоқда. Украина, Озарбайжон, Арманистон, Латвия, Қирғизистон, Кабарда-Балкария, Москва области, Куйбишев шаҳри ўз командаларини Ўзбекистонга юборди.

Мусобақаларнинг қатнашчилари 15 апрель куни Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдондан старт олдилар. Уларни Бекобод—Жиззах — Самарқанд — Навоий — Самарқанд — Жиззах—Бекобод—Тошкент шаҳарларидан ўтадиган 1200 километрли маршрут кутиб турибди. Кўп кунлик пойга программасида тош йўл пойгасидан ташқари командаларнинг 25 километрли пойгаси қадимий Самарқанд билан навқирон Навоийда ўтказиладиган критериум-пойгалар бор.

Велосипедчилар 26 апрелда марказий «Пахтакор» стадионида маррага етиб келадилар. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162, Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256 330257, 330258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.